Nr 219.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till lantbrukshögskolan, centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, statens växtskyddsanstalt samt lantbruksinstitutet vid Ultuna, m. m.; given Stockholms slott den 26 februari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

B. v. Stockenström.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1932.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet von Stockenström, anför:

Sedan Kungl. Maj:t på min föredragning i proposition den 26 februari 1931, nr 143, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för nämnda dag, framlagt för-

slag angående den högre lantbruksundervisningens ordnande m. m., anmälde riksdagen i skrivelse den 30 maj 1931, nr 296, under åberopande av jordbruksutskottets, av riksdagen godkända utlåtande nr 80, jämte annat,

under *punkten 1*, att riksdagen beslutat, att i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen tillstyrkta förslag med av utskottet däri föreslagna jämkningar skulle inrättas vid Ultuna en lantbrukshögskola och en centralanstalt för försöksväsendet å jordbruksområdet, vid Experimentalfältet en växtskyddsanstalt, samt vid Alnarp ett lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut;

under *punkten 2 a*, att riksdagen för byggnadsarbeten och andra engångskostnader avseende lantbrukshögskolan för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 600,000 kronor; samt

under *punkten 3*, att riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att vidtaga under tiden 1 juli 1931—30 juni 1932 erforderliga åtgärder för tillsättande av befattningar vid lantbrukshögskolan, växtskyddsanstalten och Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut.

I följd av riksdagens sålunda fattade beslut uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 24 juli 1931 åt de personer, vilka utgöra styrelse för lantbruksinstitutet vid Ultuna — nämligen landshövdingen S. N. Linnér, f. d. ryttmästaren J. H. B. Hegardt, professorn N. Hansson, lantbruksskolföreståndaren S. E. Fredricson, professorn L. Ramberg och institutets rektor, professorn H. G. Simmons — jämte generaldirektören P. E. G. Insulander och professorn J. G. C. Barthel (lantbrukshögskolekommitterade) att, under iakttagande av vad härom anförts i förenämnda proposition och utskottsutlåtande, uppgöra och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag beträffande de åtgärder, vilka erfordrades för genomförandet av riksdagens beslut om inrättandet vid Ultuna av en lantbrukshögskola och en centralanstalt för försöksväsendet å jordbruksområdet.

Vidare uppdrog Kungl. Maj:t åt styrelsen för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp att, under iakttagande av vad härom anförts i propositionen och utskottsutlåtandet, uppgöra och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag beträffande de åtgärder, vilka erfordrades för genomförandet av riksdagens beslut om sagda instituts omorganisation.

Därjämte uppdrog Kungl. Maj:t åt styrelsen för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet att, under iakttagande av vad härom anförts i propositionen och utskottsutlåtandet, uppgöra och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag beträffande *dels* de åtgärder, som erfordrades för inrättande från och med den 1 november 1932 av en växtskyddsanstalt vid Experimentalfältet, *dels* erforderliga åtgärder för centralanstaltens underavdelnings för mejerihantering omorganisation den 1 november 1932 till självständig avdelning, *dels* de provisoriska laboratorieanordningar åt centralanstalten, som borde komma till stånd under övergångstiden från den kemiska avdelningens upphörande till centralan-

staltens förflyttning från Experimentalfältet, *dels och* de åtgärder i övrigt i avseende å centralanstaltens organisation och verksamhet under övergångstiden, vilka erfordrades för genomförandet av riksdagens beslut om centralanstaltens omorganisation och förflyttning.

Slutligen föreskrev Kungl. Maj:t, att de enligt riksdagens förenämnda beslut infordrade förslagen borde, så vitt anginge frågor om anslagsbehov för budgetåret 1932/1933, ingivas inom sådan tid, att framställning i respektive ärenden måtte kunna göras hos 1932 års riksdag.

I anledning härav hava lantbrukshögskolekommitterade med skrivelse den 26 november 1931 avlämnat förslag till lönestat, omkostnadsstat och övergångsstat vid lantbrukshögskolan, och har styrelsen för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet i skrivelse den 21 december 1931 avgivit förslag till ändrad stat för centralanstalten och till stat för statens växtskyddsanstalt.

Med skrivelse den 26 november 1931 har styrelsen för Ultuna lantbruksinstitut avlämnat förslag till stat för institutet för tiden 1 juli—31 oktober 1932.

Vid anmälan den 4 januari 1932 av de frågor, som tillhöra regleringen för budgetåret 1932/1933 av utgifterna under riksstatens nionde huvudtitel, anförde jag, på sätt det vid 1932 års statsverksproposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för sagda dag utvisar, beträffande frågorna om anslag för budgetåret 1932/1933 till centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet och till statens växtskyddsanstalt (punkterna 6 och 7) ävensom till lantbrukshögskolan (punkt 15) och Ultuna lantbruksinstitut (punkt 17), att beredningen av ifrågavarande ärenden icke hunne avslutas inom sådan tid, att förslag härutinnan kunde intagas i årets statsverksproposition, utan syntes nämnda frågor få bliva föremål för särskild proposition till riksdagen. I avvaktan härpå borde i förslaget till riksstat för budgetåret 1932/1933 för ändamålen ifrågakommande anslag allenast beräknas.

I enlighet med av mig i statsverksproposition gjord hemställan har också Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, för budgetåret 1932/1933

dels beräkna de ordinarie anslagen till centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet och till lantbruksinstitutet vid Ultuna sålunda:

centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet,
ordinarie förslagsanslag ..... kronor 340,000,
lantbruksinstitutet vid Ultuna, *ordinarie anslag* ..... » 42,300.

dels och beräkna särskilda anslag för statens växtskyddsanstalt och för lantbrukshögskolan på följande sätt:

statens växtskyddsanstalt, *ordinarie förslagsanslag* ..... kronor 75,000.
lantbrukshögskolan, *ordinarie förslagsanslag* ..... » 220,700.

Över lantbrukshögskolekommitterades förenämnda skrivelse hava infordrade yttranden avgivits den 14 december 1931 av statskontoret samt den 19 december 1931 av allmänna civilförvaltningens lönenämnd. Rörande styrelsens för centralanstalten för jordbruksförsök förberörda skrivelse hava infordrade utlåtanden avgivits den 14 januari 1932 av lantbruksstyrelsen, den 27 januari 1932 av statskontoret, den 28 januari 1932 av allmänna civilförvaltningens lönenämnd samt den 25 februari 1932 av lantbrukshögskolekommitterade. Över styrelsens för Ultuna lantbruksinstitut förenämnda skrivelse den 26 november 1931 har statskontoret den 14 december 1931 och lantbruksstyrelsen den 15 december 1931 avgivit infordrade utlåtanden.

Jag anhåller nu att få för Kungl. Maj:t anmäla ifrågavarande ärenden och därvid framlägga de förslag till löne- och omkostnadsstater för berörda anstalter för budgetåret 1932 1933, vilka böra underställas 1932 års riksdag. Jag torde inom den närmaste tiden, efter slutförd beredning, få anmäla de anslagsäskanden, som böra göras hos 1932 års riksdag för bestridande under sagda budgetår av vissa byggnads- och andra engångskostnader vid lantbrukshögskolan ävensom vid Alnarps lantbruks- och mejeriinstitut i anledning av den beslutade nyorganisationen av den högre lantbruksundervisningen.

Inledning. Innan jag emellertid ingår på nu förevarande spörsmål, anser jag mig böra i korthet erinra om huvuddragen i den planläggning för den högre lantbruksundervisningens ordnande och de därmed i sammanhang stående övergångsanordningarna, som av Kungl. Maj:t framlades i propositionen nr 143 till 1931 års riksdag och som, på sätt framgår av riksdagens förenämnda skrivelse den 30 maj 1931 (nr 296) och jordbruksutskottets däri åberopade utlåtande (nr 80), blivit av riksdagen i huvudsak godkänd.

Enligt denna planläggning skall vid Ultuna inrättas en lantbrukshögskola. Med högskolan skola införlivas de kemiska, botaniska och bakteriologiska avdelningarna av den nuvarande, till Experimentalfältet invid Stockholm förlagda centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, den botaniska avdelningen dock med undantag för dess växtpatologiska del. Centralanstaltens jordbruks- och husdjursavdelningar skola bilda en fristående till Ultuna förlagd centralanstalt för jordbruksförsök. Centralanstaltens nuvarande entomologiska avdelning skall jämte den växtpatologiska delen av den botaniska avdelningen, vilken sistnämnda avdelning hittills handhaft de under senare år alltmer ökade administrativa växtskyddsärendena, utgöra en särskild, till Experimentalfältet förlagd växtskyddsanstalt, bestående av tre avdelningar, nämligen en administrativ, en växtpatologisk och en entomologisk avdelning.

Vidare skall vid Alnarps lantbruks- och mejeriinstitut anordnas en särskild fortbildningskurs vid den till institutet i fråga förlagda lantbruksskolan, benämnd lantbruksskolans högre kurs och avsedd närmast för utbildande av driftsledare vid det större jordbruket. Vid samma institut skall vidare inrättas en anstalt för högskolemässig mejeriundervisning, till vilken anknytes en institution för mejeriförsök genom överflyttande av centralanstaltens för jordbruksförsök underavdelning för mejerihantering, ävensom en anstalt för högre trädgårdsundervisning.

I den allmänna planen ingår slutligen anordnande vid folkhögskola av viss specialkurs för lantbruksstuderande.

I fråga om övergången från nuvarande förhållanden till den nya organisationen för den högre lantbruksundervisningen innebär riksdagens i enlighet med propositionen fattade beslut, att lantbrukshögskolan skall träda i funktion den 1 november 1932. Vid samma tidpunkt skall det nuvarande lantbruksinstitutet vid Ultuna upphöra med sin verksamhet. Centralanstaltens för jordbruksförsök kemiska, bakteriologiska och botaniska avdelningar, den sistnämnda med undantag för dess växtpatologiska del, skola i följd härav samtidigt utbrytas ur centralanstalten och uppgå i den nya lantbrukshögskoleorganisationen. Centralanstaltens båda avdelningar för jordbruk och husdjursskötsel, med undantag av underavdelningen för mejerihantering, skola från och med den 1 november 1932 bilda den nya centralanstalten för jordbruksförsök. Då emellertid med hänsyn till byggnadsarbetets fortskridande vid Ultuna sistnämnda båda avdelningar icke skulle kunna flyttas till Ultuna förr än under loppet av år 1935, avses, att anstalten under tiden skall kvarbliva i den nuvarande förläggningen å Experimentalfältet. Centralanstaltens underavdelning för mejerihantering, vars överflyttande till Alnarp enligt planen icke skall äga rum förr än den 1 november 1933, omorganiseras den 1 november 1932 till en självständig avdelning inom centralanstalten. Den nya växtskyddsanstalten skall likaledes träda i funktion den 1 november 1932.

Vad angår den nya organisationens genomförande vid Alnarps mejeri- och lantbruksinstitut, må nämnas, att högre kurs vid lantbruksskolan skall inrättas först från och med den 1 november 1933. Den högre mejeriundervisningen skall jämväl taga sin början nyssnämnda dag. Den högre trädgårdsundervisningen skulle enligt planen begynna den 1 november 1934. Någon förändring i den nuvarande undervisningsverksamheten vid Alnarps lantbruks- och mejeriinstitut skulle sålunda icke komma att inträda under undervisningsåret 1932/1933.

För anordnande av den beslutade specialkursen för lantbruksstuderande har 1931 års riksdag beviljat anslag, och har Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition under nionde huvudtiteln, punkterna 20 och 21, föreslagit riksdagen bevilja motsvarande anslag för nästkommande budgetår. Enär, såsom framgår av förestående redogörelse för den avsedda

övergången till den nya organisationen, den nuvarande undervisningsverksamheten vid Alnarps mejeri- och lantbruksinstitut skulle komma att fortgå oförändrad jämväl under budgetåret 1932/1933, har Kungl. Maj:t under sagda huvudtitel upptagit ordinarie anslaget för budgetåret 1932/1933 till nämnda institut med oförändrat belopp.

Efter denna inledning torde jag nu få övergå till behandling av anslagsfrågorna beträffande de av mig omnämnda anstalter, vilka under nästkommande budgetår antingen skola nyinrättas eller vilkas verksamhet under sagda budgetår komma att röna inverkan av den beslutade nya organisationen, nämligen *lantbrukshögskolan, centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, statens växtskyddsanstalt* samt *lantbruksinstitutet i Ultuna.*

A) Lantbrukshögskolan.

1931 års riksdag.

Personalbehov och personalkostnader.

Enligt den i 1931 års proposition (nr 143) angivna planen för undervisningens meddelande samt för avläggande av examina vid lantbrukshögskolan skola de vid högskolan förekommande examina utgöras av agronomexamen (motsvarande den i 1930 års proposition, nr 249, angående den högre lantbruksundervisningens ordnande under benämning agronomisk ämbetsexamen föreslagna examen) samt agronomie licentiatexamen. Undervisningen för agronomexamen skall närmast avse utbildning av lantbrukslärare och konsulenter ävensom tjänstemän inom lantbruksförvaltningen och andra jämförliga befattningshavare. Studietiden har beräknats till normalt tre år. Undervisningen är avsedd att bestridas på tre olika studielinjer, jordbrukslinjen med tyngdpunkten på ämnena jordbrukslära och växtodlingslära, husdjurslinjen med tyngdpunkten på ämnena husdjurens avels- och raslära och husdjurens utfodring och skötsel samt den ekonomiska linjen med tyngdpunkten förlagd till ämnet lantbruksekonomi med handelslära.

I propositionen är å sid. 243 intaget ett schematiskt förslag till studieplan angivande de olika läroämnena och det ungefärliga antalet undervisningstimmar i varje ämne å de tre studielinjerna i treårig kurs för agronomexamen.

Agronomie licentiatexamen är avsedd att bereda för sådana befattningar och ändamål, för vilka erfordras en mera vetenskapligt betonad utbildning än vad agronomexamen kan giva. Sådan examen skall kunna avläggas i två av de i agronomexamen ingående huvudämnena eller grundläggande ämnena.

I propositionen uttalades, att förslaget till anordning av undervisningen och till examina närmast borde hava till uppgift att angiva de yttre konturerna av utbildningen vid lantbrukshögskolan samt att utgöra en grund för bestämmande av lärarbehovet.

Med avseende å detta behov utgick man från att de fast anställda lärarna borde vara jämförelsevis specialiserade och äga relativt höga vetenskapliga kvalifikationer. Fast anställd lärare borde liksom vid andra jämförbara anstalter med högskolemässig undervisning hava professors ställning. Annan lärare med självständig undervisning borde benämnas speciallärare. Därjämte avsågs skola vid högskolan anställas ett antal assistenter och amanuenser såsom biträden vid undervisningen ävensom vaktmästare- och viss annan förvaltningspersonal.

Följande sammanställning angiver det i propositionen upptagna och av riksdagen utan erinran lämnade förslaget till personaluppsättning vid lantbrukshögskolan ävensom till löneställning för befattningshavarna därstädes.

Lantbrukskemi	1 professor (B 30), 1 laborator (B 26), 1 förste assistent (extra ord. B 21), 2 assistenter (arvode 4,800 kr.), 1 assistent (arvode 3,600 kr.), 1 amanuens (arvode 1,200 kr.).
Lantbruksbotanik och lantbrukszoologi samt allmän ärftlighetslära	2 professorer (B 30), 1 förste assistent (extra ord. B 21), 1 assistent (arvode 3,600 kr.), 1 amanuens (arvode 1,200 kr.), 1 speciallärare.
Bakteriologi	1 professor (B 30), 1 förste assistent (extra ord. B 21).
Marklära	1 professor (B 30), 1 assistent (arvode 3,600 kr.), 1 amanuens (arvode 1,200 kr.).
Jordbrukslära	2 professorer (B 30), 2 assistenter (arvode 3,600 kr.).
Kulturteknik	1 professor (B 30), 1 assistent (arvode 3,600 kr.).
Husdjurens anatomi och fysiologi	1 professor (B 30), 1 amanuens (arvode 1,200 kr.).
Husdjurens avels- och raslära	1 professor (B 30), 1 amanuens (arvode 1,800 kr.).
Husdjurens utfodring och skötsel	1 professor (B 30), 1 assistent (arvode 3,600 kr.).
Lantbruksekonomi med handelslära och bokföring	1 professor (B 30).
I övrigt:	1 kamrerare (arvode 6,000 kr.), biblioteksperson al (arvode 2,500 kr.), 1 kanslibiträde (B 7), 1 maskinist (B 8), 5 vaktmästare (B 7), 1 snickare (B 5).

Förslaget innebar vidare, att såsom arvode till högskolans rektor skulle utöver den honom tillkommande ordinarie lönen beräknas ett särskilt arvode av 2,000 kronor. Till vikariatsarvode åt den lärare, som upprätthåller den del av den på rektorn i dennes egenskap av ordinarie lärare ankommande undervisningen, från vilken han på grund av rektorsgöromålen skulle vara befriad, avsågs ett belopp av 3,000 kronor.

Såsom av nyss återgivna sammanställning framgår, skall sålunda antalet professorer vid lantbrukshögskolan utgöra 12. Att märka är härvid, att genom det beslutade inorganiserandet i högskolan av vissa avdelningar av centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet 3 befattningar såsom avdelningsföreståndare vid anstalten, med placering i lönegrad B 30, skulle indragas.

Med inräknande av rektorsarvodet, nyssberörda vikariatsarvode samt arvoden till speciallärare skulle enligt i propositionen gjorda beräkningar av de årliga personalkostnaderna avlöningsstaten för lantbrukshögskolan sluta på ett belopp av 262,128 kronor.

Ifrågavarande kostnadsberäkningar äro gjorda under den förutsättningen, att verksamheten vid högskolan hunnit nå sin fulla utveckling. Under övergångsåren bliva ifrågavarande personalkostnader givetvis lägre. Genom att, på sätt i propositionen förutsatts, undervisningen vid högskolan skulle meddelas under undervisningsåret 1932 1933 åt studerande, som inskrivits hösten 1932, under undervisningsåret 1933/1934 åt studerande, som inskrivits hösten 1932 och 1933, samt under undervisningsåret 1934/1935 åt studerande, som inskrivits hösten 1932, 1933 och 1934, kommer nämligen personalbehovet och därmed även personalkostnaderna under de första verksamhetsåren att bliva beroende av högskolans gradvisa övergång till full organisation. Vad särskilt angår kostnadsberäkningen för budgetåret 1932/1933, är därjämte att märka, att högskolans verksamhet skall begynna först den 1 november 1932.

Vid anmälan inför Kungl. Maj:t av proposition nr 143 till 1931 års riksdag anförde jag i fråga om tillgodoseendet från och med den 1 november 1932 av högskolans behov av lärarkrafter m. m., jämte annat, följande (sid. 406 o. f.).

»Den 1 november 1932 torde samtliga professorsbefattningar vid Ultuna böra indragas. Två professurer vid Ultuna lantbruksinstitut lära då vara besatta med ordinarie innehavare, nämligen professurerna i veterinärlära samt i kemi och geologi. Dessa båda befattningshavare torde från och med nyssnämnda dag böra överföras på övergångsstat med skyldighet att vid behov meddela undervisning vid lantbrukshögskolan. Övriga professurer vid lantbruksinstitutet äro vakanta. Vaktmästarna och annan personal för betjäning vid institutet torde kunna beredas sysselsättning vid lantbrukshögskolan.

Under lantbrukshögskolans första läsår kommer i enlighet med de sakkunnigas förslag undervisning att meddelas i följande ämnen: matematik, fysik och meteorologi, lantbrukskemi, lantbruksbotanik, bakteriologi, allmän ärftlighetslära, lantbrukszoologi, marklära, kulturteknik, husdju-

rens anatomi och fysiologi, nationalekonomi och statistik, lantbruksekonomi med handelslära samt trädgårdsskötsel. Av dessa ämnen skola åtta företrädas av professorer. Dessa befattningshavare torde följaktligen vara tillsatta vid den tidpunkt, då undervisningen vid högskolan skall taga sin början. Beträffande sådan professor, som dessutom skall till sitt förfogande hava institution, synes det önskvärt, om tillsättandet kunde ske så tidigt, att han finge tillfälle att medverka vid institutionens iordningställande. Följaktligen böra vissa professorsbefattningar vid högskolan tillsättas från och med den 1 juli 1932. Detta bör enligt mitt förmenande gälla sex professurer, nämligen den i kemi, i marklära, i bakteriologi, i botanik m. m., i kulturteknik samt i husdjurens anatomi och fysiologi. Däremot torde såsom de sakkunniga förordat kunna anstå med besättandet av professuren i lantbruksekonomi till påföljande år. Första årets undervisning i detta ämne torde böra ordnas på annat sätt. Samma bör gälla den ena professuren i botanik m. m.

Emellertid har i det föregående förutsatts, att professurerna i lantbrukskemi och bakteriologi samt en av professurerna i lantbruksbotanik m. m. skola utan vidare övertagas av avdelningsföreståndarna vid centralanstaltens avdelningar för respektive lantbrukskemi, lantbruksbakteriologi samt lantbruksbotanik. Dessa befattningshavare böra följaktligen överflyttas till lantbrukshögskolan den 1 november 1932. Vid samma tidpunkt böra dessutom nämnda tre avdelningar vid centralanstalten — avdelningen för lantbruksbotanik till den del, varom här är fråga — nedläggas och deras verksamhet upptagas av vederbörande institutioner vid lantbrukshögskolan. Vad ovan sagts om förenämnda avdelningsföreståndare, torde även böra gälla laboratorn vid centralanstaltens avdelning för lantbrukskemi i så måtto, att han vid samma tidpunkt bör överflyttas till lantbrukshögskolan såsom laborator å dess kemiska institution.

Såsom ovan anförts har emellertid allmänna civilförvaltningens lönenämnd ansett det vara tveksamt, huruvida nämnda befattningshavare kunna åläggas att övergå till ifrågavarande befattningar vid lantbrukshögskolan. Under sådana omständigheter finner jag mig icke kunna ifrågasätta, att dessa befattningshavare skola övertaga de avsedda uppgifterna utan särskild ersättning. På grund härav vill jag förorda, att så länge nuvarande avdelningsföreståndarna vid centralanstaltens avdelningar för lantbrukskemi, lantbruksbakteriologi och lantbruksbotanik bekläda befattningar som professorer i respektive lantbrukskemi, lantbruksbakteriologi samt lantbruksbotanik vid lantbrukshögskolan skall till en var av dem utgå ett personligt arvode å 1,000 kronor per år, å vilket belopp dyrtidstillägg icke må utgå. Åt nuvarande laboratorn å centralanstaltens avdelning för lantbrukskemi bör under motsvarande förutsättningar utgå ett personligt arvode å 500 kronor. Skulle å andra sidan förevarande befattningshavare icke vilja övertaga de avsedda undervisningsuppgifterna vid lantbrukshögskolan, torde de böra uppföras å övergångsstat, med skyldighet att för avdelningsföreståndarnas del förestå och leda försöksverksamheten i respektive lantbrukskemi, lantbruksbakteriologi och lantbruksbotanik vid högskolan samt för nämnda laborators vidkommande att tjänstgöra som laborator för högskolans försöksverksamhet i kemi samt att särskilt förestå högskolans laboratorium för driftsanalyser. Under den nu senast angivna förutsättningen torde vidare böra så ordnas, att professuren i marklära tills vidare lämnas obesatt, varför undervisningen i kemi och marklära torde böra ombesörjas av

professorn i lantbrukskemi vid lantbrukshögskolan samt av professorn i kemi och geologi på övergångsstat vid Ultuna lantbruksinstitut, så länge han står kvar i denna egenskap, och därefter av förutnämnde professorn med tillhjälp av speciallärare. Vidare torde ej heller professuren i lantbruksbakteriologi böra tillsättas, utan torde undervisningen böra skötas av speciallärare, varjämte likaledes endast en av professurerna i botanik böra besättas med ordinarie innehavare, under det att återstående del av till dessa professurer hörande undervisning finge omhänderhavas av speciallärare. Laboratorsbefattningen vid högskolans kemiska institution torde ej heller böra tillsättas, så länge nämnde laborator vid centralanstaltens kemiska avdelning står kvar på övergångsstat. Befattningarna som avdelningsföreståndare vid centralanstaltens avdelningar för lantbrukskemi, lantbruksbotanik och lantbruksbakteriologi samt som laborator å nämnda anstalts avdelning för lantbrukskemi böra sålunda under alla omständigheter indragas från och med den 1 november 1932.

Särskilda åtgärder för besättandet den 1 juli 1932 av professurer torde följaktligen icke böra vidtagas annat än i fråga om följande, nämligen antingen professuren i lantbrukskemi eller i marklära, eventuellt en av botanikprofessurerna, professuren i kulturteknik samt professuren i husdjurens anatomi och fysiologi.

Den omständigheten, att förenämnda tre avdelningsföreståndare vid centralanstalten skulle stå kvar å centralanstaltens stat under tiden 1 juli —1 november 1932, bör givetvis icke utgöra hinder för dem att biträda vid planläggningen av vederbörande institutioner vid högskolan. Övriga professurer vid högskolan, nämligen i allmän jordbrukslära, växtodlingslära, husdjurens avels- och raslära, husdjurens utfodring och skötsel, lantbruksekonomi med handelslära och bokföring samt eventuellt den ena i lantbruksbotanik m. m., böra tillsättas från och med den 1 juli 1933. Det torde böra få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga bestämmelser rörande förfarandet vid det första tillsättandet av professurer vid lantbrukshögskolan. Kungl. Maj:t bör därför av riksdagen bemyndigas att vidtaga erforderliga åtgärder för befattningarnas tillsättande.»

Med avseende å hittills vidtagna åtgärder för lantbrukshögskolans förseende med erforderlig lärar- och annan personal torde jag få erinra om följande.

Genom beslut den 24 september 1931 har Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens i dess skrivelse den 30 maj 1931 (nr 296) givna bemyndigande, anmodat envar av föreståndarna för centralanstaltens för försöksväsendet på jordbruksområdet avdelningar för lantbrukskemi, lantbruksbakteriologi och lantbruksbotanik ävensom laboratorn vid anstaltens avdelning för lantbrukskemi att till Kungl. Maj:t inkomma med förklaring, huruvida han vore villig att på angivna villkor övergå till följande befattning vid lantbrukshögskolan, nämligen: föreståndaren för avdelningen för lantbrukskemi till befattningen såsom professor i lantbrukskemi, föreståndaren för avdelningen för lantbruksbakteriologi till befattningen såsom professor i bakteriologi, föreståndaren för avdelningen för lantbruksbotanik till befattningen såsom professor i lantbruksbotanik samt laboratorn vid avdelningen för lantbrukskemi till befattningen såsom laborator å högskolans kemiska institution.

I anledning härav hava föreståndaren för anstaltens avdelning för lant-

bruksbakteriologi samt laboratorn vid avdelningen för lantbrukskemi i särskilda skrivelser den 19 januari 1932 förklarat sig villiga att på angivna villkor övergå till de föreslagna motsvarande befattningarna vid lantbrukshögskolan, varemot föreståndarna för avdelningarna för lantbrukskemi och lantbruksbotanik i särskilda skrivelser den 13 respektive den 14 oktober 1931 förklarat sig icke vilja övergå till de föreslagna befattningarna vid lantbrukshögskolan.

Vidare torde jag få erinra, att sedan lantbrukshögskolekommitterade i skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 oktober 1931 framlagt förslag till bestämmelser rörande tillsättandet av vissa befattningar vid högskolan att gälla tillsvidare intill dess styrelse för högskolan blivit utsedd, Kungl. Maj:t med stöd av samma riksdagens bemyndigande genom brev till lantbrukshögskolekommitterade den 16 oktober 1931 förordnat, att — under förutsättning av att erforderliga avlöningsmedel varda av riksdagen beviljade — 4 professurer samt 6 speciallärarbefattningar vid lantbrukshögskolan må tillsättas före den 1 november 1932, nämligen en professur i vartdera av läroämnena lantbrukskemi, systematisk botanik och ärftlighetslära m. m., kulturteknik samt husdjurens anatomi och fysiologi ävensom en speciallärare i vartdera av läroämnena växternas fysiologi och anatomi m. m., växtpatologi och lantbrukszoologi, matematik, fysik och meteorologi, nationalekonomi och statistik samt fältmätning, därvid vissa närmare bestämmelser meddelats rörande sättet för ifrågavarande befattningars tillsättande, innehavarnas undervisningsskyldighet m. m.

Under enahanda förutsättning har Kungl. Maj:t jämväl medgivit, att vid lantbrukshögskolan må före den 1 november 1932 jämväl anställas assistenter och vaktmästare.

Slutligen har Kungl. Maj:t förklarat sig framdeles och sedan erforderliga medel för vederbörandes avlönande blivit av riksdagen anvisade vilja besluta, att befattningarna vid lantbrukshögskolan såsom professor i bakteriologi och laborator å kemiska institutionen skola övertagas av respektive föreståndaren för centralanstaltens för försöksväsendet på jordbruksområdet avdelning för lantbruksbakteriologi och laboratorn å anstaltens avdelning för lantbrukskemi.

Med ändring av bestämmelserna i förenämnda brev den 16 oktober 1931 i vad angår antalet speciallärare har sedermera Kungl. Maj:t den 11 mars 1932 förordnat, att en speciallärare må anställas i vartdera ämnet växtpatologi och lantbrukszoologi, vadan sålunda under högskolans första läsår skulle finnas tillhopa 7 speciallärare.

Övriga omkostnader för undervisningen och försöksväsendet.

Uti 1931 års proposition äro (sid. 392 o. f.) intagna vissa under de förberedande utredningarna genom sakkunniga av ärendet rörande den högre lantbruksundervisningens ordnande verkställda beräkningar rörande övriga årliga omkostnader för lantbrukshögskolan, vilka beräkningar avse utgifter för institutioner och samlingar, biblioteket, stipendier av olika slag, underhåll av byggnader m. m., bränsle, gas och vatten, städning, ren-

hållning m. m., tillhopa slutande på ett årligt belopp av 195,000 kronor. Mot dessa utgifter skulle emellertid svara vissa inkomster av hyresmedel, beräknade till 18,250 kronor.

I fråga om dessa beräkningar — liksom även i fråga om de i propositionen intagna motsvarande beräkningarna beträffande centralanstalten och statens växtskyddsanstalt, till vilka beräkningar jag i det följande återkommer — framhöll jag vid ärendets föredragning, att det syntes vara förenat med betydande svårigheter att, innan förslag till nybyggnads- och ombyggnadsarbeten för högskola och centralanstalt blivit definitivt utformade, ens tillnärmelsevis beräkna åtskilliga av de i omkostnadsstaterna ingående posterna. De gjorda beräkningarna rörande dessa utgifter syntes på grund härav vara långt mera approximativa än beträffande löner och engångskostnader. Att på dåvarande stadium av frågans behandling taga någon mera bestämd ståndpunkt till ifrågavarande omkostnader läte sig fördenskull knappast göra. Något sådant syntes ej heller för det dåvarande erfordras utan borde därmed lämpligen anstå, tills anslag för ändamålet behövde äskas av riksdagen.

För det dåvarande borde ståndpunkt tagas till de föreslagna omkostnadsstaterna endast i vad de däri ingående posterna kunde anses påverka själva läggningen av lantbrukshögskolan, centralanstalten och växtskyddsanstalten. Sådana frågor som om elevstipendier borde utgå, om medel borde ställas till förfogande för docentstipendier o. s. v. syntes nämligen böra avgöras i dåvarande sammanhang. I dylikt hänseende förklarade jag mig icke hava någon erinran att göra mot utredningsmännens förslag.

Jag torde här få tillägga, att vad jag förut anfört rörande kostnaderna för löner under övergångstiden givetvis äger sin tillämpning jämväl å övriga omkostnader för högskolans verksamhet under de första verksamhetsåren.

Förslag till löne- och omkostnadsstat.

Lantbrukshögskolekommitterade.

Såsom jag förut omförmält, hava *lantbrukshögskolekommitterade* med skrivelse den 26 november 1931 avlämnat förslag till löne- och omkostnadsstat m. m. för lantbrukshögskolan för nästkommande budgetår. Förslaget är av följande lydelse:

Lönestat.

Professorer.		
1 professor i lantbrukskemi	10,740: —	
1 professor i ärftlighetslära m. m.	10,740: —	
1 professor i kulturteknik	10,740: —	
1 professor i anatomi och fysiologi	10,740: —	
1 professor i bakteriologi	10,740: —	53,700: —
Laboratorer.		
1 laborator i kemi		8,820: —
Speciallärare.		
För 6 speciallärare i växtfysiologi, växtpatologi, matematik, fysik och meteorologi, nationalekonomi och kulturteknik m. m. hava årsavlöningarna beräknats till 15,000 kronor, vilket för 8 månader motsvarar		10,000: —

Assistenter.

1 assistent i marklära	3,600: —	
1 assistent i kulturteknik	3,600: —	
	7,200: —	
Anställningstid från $^1/_{11}$; två tredjedelar av 7,200 utföres med		4,800: —

Amanuenser.

1 amanuens i kemi	1,200: —	
1 amanuens i växtfysiologi	1,200: —	
1 amanuens i marklära	1,200: —	
1 amanuens i anatomi och fysiologi	1,200: —	
	4,800: —	
Anställningstid från $^1/_{11}$; två tredjedelar av 4,800 utföres med		3,200: —

Vaktmästare.

1 expeditionsvaktmästare	2,940: —	
1 institutionsvaktmästare i kemi	2,940: —	
1 institutionsvaktmästare i botanik	2,940: —	
1 snickare	2,664: —	
	11,484: —	
Anställningstid från $^1/_{11}$; två tredjedelar av 11,484 utföres med		7,656: —

Övriga arvoden.

Rektorsarvode (beräknas från $^1/_7$)	2,000: —	
Undervisningsvikarie för rektor (beräknas från $^1/_{11}$; två tredjedelar av 3,000)	2,000: —	
Vikariatsersättning i övrigt (förslagsanslag)	5,000: —	
Kamrerare (beräknas från $^1/_{10}$; tre fjärdedelar av 6,000)	4,500: —	
Skrivbiträde (beräknas från $^1/_{10}$; tre fjärdedelar av 2,802)	2,101: 50	
Biblioteksspersonal (beräknas från $^1/_{11}$; två tredjedelar av 2,500)	1,666: 67	
Lönetillägg för professorn i bakteriologi och laboratorn i kemi (beräknas från $^1/_7$)	1,500: —	
Resor på högskolans konto för vissa avdelningsföreståndare vid Centralanstalten (beräknas från $^1/_7$)	2,000: —	20,768: 17.
	Summa kronor	108,944: 17.

Övergångsstat.

Professorerna Åderman och Hofman-Bang böra från den 1 november 1932 uppföras på institutets övergångsstat. Då deras avlöning förutom tillfällig löneförbättring utgår med 7,000 kronor för år, bör för ändamålet upptagas två tredjedelar av 14,000 kronor eller 9,333 kronor 33 öre.

Omkostnadsstat

för tiden 1 november 1932—30 juni 1933.

Institutioner och samlingar	kronor	14,000
Bibliotek	»	4,000
Exkursioner	»	2,000

Elevstipendier	kronor	2,000
Docentstipendier	»	30,000
Resestipendier för lärare	»	3,000
Underhåll av byggnader och inventarier	»	14,000
Bränsle och lyse	»	8,000
Städning och renhållning jämte underhåll av trädgård och plantering	»	6,000
Trycksaker	»	2,500
Kontorsutgifter	»	2,000
Fortsatta jordbruksförsök	»	2,500
Försöksledare för jordbruksförsök	»	1,200
Stall och kusk	»	3,200
Vattenuppfordring	»	1,000
Trädgårdsmästare och maskinist	»	3,000
Diverse utgifter (styrelsens resor, brandförsäkring, fria föredrag m. m.)	»	4,000
	Summa kronor	102,400.

Härvid förutsättes, att styrelsen medgives att använda besparingar, som i denna omkostnadsstat uppstå på en post, till täckande av brist på en annan.

Vid räkenskapernas avslutande eventuellt oförbrukade medel redovisas till statsverket.

Med avseende å lönestaten anföra lantbrukshögskolekommitterade följande.

Fem professorer skulle undervisa i första årskursen och följaktligen utnämnas från och med den 1 juli 1932 eller så snart ske kunde efter nämnda dag. Motsvarande löner hade alltså beräknats gälla hela budgetåret.

Laboratorns i kemi undervisning skulle visserligen taga sin början först den 1 november 1932, men då de till undervisningen i kemi hörande laboratorieövningarna måste i god tid organiseras och förberedas, borde hans avlöning överföras från centralanstaltens till högskolans stat från och med den 1 juli.

Under rubriken speciallärare hade i statförslaget upptagits endast de, som skulle undervisa i högskolans första årskurs, således från den 1 november 1932. I denna grupp hade inräknats speciallärare i växtfysiologi, växtpatologi, matematik, fysik och meteorologi, nationalekonomi och kulturteknik. Undervisningens omfattning för flera av dessa speciallärare kunde ännu ej med säkerhet beräknas. Särskilt gällde detta speciallläraren i växtfysiologi, vilket vore beroende därpå, att professorn i samma ämne ej komme att undervisa, varför speciallläraren måste övertaga ett betydligt större antal undervisningstimmar än som beräknats i fjolårspropositionen. Detsamma syntes, om än i mindre utsträckning, komma att gälla speciallläraren i växtpatologi. I övrigt hade avlöningarna till speciallärararna beräknats enligt de i fjolårspropositionen angivna grunderna, varvid avlöningssumman för helt läsår beräknats till omkring 15,000 kronor. Av detta belopp hade för $^2/_3$ år i staten upptagits 10,000 kronor.

För assistenter och amanuenser, som skulle anställas under första arbetsåret, hade avlöningen jämväl beräknats utgå från den 1 november 1932.

Av vaktmästarna syntes de tre i staten upptagna vara tillräckliga för

det första arbetsåret. Snickaren borde vara disponibel från och med tiden för undervisningens början i och för utförande av diverse ändrings- och kompletteringsarbeten, som kunde vara av nöden vid den provisoriska anordningen av undervisningen.

Av övriga arvoden hade rektorsarvodet beräknats för hela budgetåret, då det förutsattes, att rektorn skulle tillträda sin tjänst vid budgetårets början. Undervisningsvikarie för rektor hade beräknats från 1 november. Detsamma gällde biblioteksspersonal. Däremot hade kamrerarens och skrivbiträdets anställande beräknats från den 1 oktober 1932, då räkenskapernas uppläggning och därmed sammanhängande arbeten borde vara färdiga vid tiden för undervisningens början. Övriga vikariatsarvoden hade förslagsvis beräknats till 5,000 kronor.

De lönetillägg, som av riksdagen tilldelats de från centralanstalten överflyttade befattningshavare, vilka åtagit sig undervisning, borde beräknas från tiden för nämnda befattningshavares överförande på högskolans stat. Härvid kunde möjligen ett mindre avdrag böra ske å tillägget för laboratorn i kemi, för den händelse hans överflyttning skulle äga rum senare än den 1 juli 1932. I förslaget hade emellertid hela hans lönetillägg (500 kronor) upptagits.

Liksom å centralanstaltens stat uppförts 4,000 kronor för resekostnader för professorn i bakteriologi och laboratorn i kemi, vilka komme att göra täta resor mellan Ultuna och Experimentalfältet under en avsevärd tid framåt, innan hela deras verksamhet överflyttats till högskolan, måste också ett reseanslag beräknas för de båda avdelningsföreståndarna för respektive kemiska och botaniska avdelningarna, vilka behövde organisera och leda inredningsarbetet vid sina respektive institutioner vid högskolan. Härför hade i staten som förslagsanslag upptagits 2,000 kronor.

Då professorerna Åderman och Hofman-Bang torde överföras på övergångsstat från och med den 1 november 1932, vore de icke medtagna i förslaget till stat för högskolan.

Beträffande omkostnadsstaten yttra sig lantbrukshögskolekommitterade sålunda.

Det mötte givetvis stora svårigheter att redan nu göra noggranna beräkningar angående den blivande lantbrukshögskolans omkostnader för dess första verksamhetsår, vilket från budgetteknisk synpunkt komme att omfatta tiden från den 1 november 1932 till den 30 juni 1933. Vid genomförande av de beräkningar, som låge till grund för de siffror, som anförts i förslaget, hade kommitterade utgått från den omkostnadsstat, som funnes anförd på sid. 390 i propositionen nr 143 år 1931. Härvid hade kommitterade emellertid tagit hänsyn till, att högskolan under sitt första verksamhetsår endast omfattade en årskurs elever och att undervisningen för denna vore begränsad på sätt av de kommitterade redan anförts i sammanhang med motiveringen av lönestaten för samma tid. I överensstämmelse härmed hade omkostnaderna för de olika anslagsposterna i avsevärd grad kunnat nedbringas. De i förslaget anförda siffrorna hade beräknats sålunda:

För institutioner och samlingar hade i den föreslagna omkostnadsstaten med ledning av sakkunnigas utredningar för en i full verksamhet varande lantbrukshögskola beräknats ett årligt belopp av 42,000 kronor. Då emellertid från sagda belopp (se prop. nr 143, sid. 388) dragits kostnaderna för de institutioner, som icke komme att vara i verksamhet under sagda bud-

getår, bland vilka i första hand märktes de, som berörde jordbrukslära och husdjursskötsel, återstode för de övriga ett belopp av 20,000 kronor. Detta belopp hade i kommitterades förslag med anledning därav, att första verksamhetsåret endast komme att omfatta 8 månader, reducerats till 14,000 kronor.

Av liknande skäl hade kostnaderna under samma tid för biblioteket reducerats från 8,000 till 4,000 kronor.

I omkostnadsstaten hade ursprungligen för exkursioner beräknats ett belopp av 4,000 kronor. Även detta belopp hade i de kommitterades förslag reducerats till hälften.

Ursprungligen hade till elevstipendier upptagits ett belopp av 6,000 kronor. Då denna summa beräknats omfatta samtliga lantbrukshögskolans 3 årskurser, hade siffran i förslaget reducerats till 2,000 kronor.

I sakkunnigas utlåtande (prop. nr 143, sid. 68) hade föreslagits, att vid högskolan borde finnas 5 docentstipendier, avsedda att bereda yngre framstående forskare tillfälle att fortsätta sin verksamhet vid högskolan. Sakkunniga hade förutsatt, att härigenom det vetenskapliga livet vid högskolan skulle komma att i hög grad främjas och större förutsättningar skapas för att högskolan skulle bliva en framstående härd för vetenskaplig forskning. Samtidigt hade de sakkunniga framhållit, att 3 av dessa docentstipendier företrädesvis borde avse de s. k. huvudämnena i ämbetsexamen. Det syntes lantbrukshögskolekommitterade önskligt, att redan under högskolans första verksamhetsår alla dessa docentstipendier bleve tillgängliga. Det vore nämligen av största vikt, att redan från början framstående yngre forskare kunde knytas till lantbrukshögskolan och att härvid såväl de mera teoretiska som de på praktiken inriktade läroämnena bleve företrädda. Då varje stipendium föreslagits skola utgå med 6,000 kronor, hade för detta ändamål i staten upptagits ett belopp av 30,000 kronor.

I den ursprungliga omkostnadsstaten hade som resestipendium åt lärare beräknats 3,000 kronor. Detta belopp vore oförändrat upptaget, då det särskilt under första verksamhetsåret, under vilket undervisningen organiserades och högskolans institutioner inreddes, vore av synnerlig vikt, att lärarna bereddes tillfälle att studera motsvarande anordningar vid liknande institutioner i utlandet.

Underhållet av byggnader och inventarier hade ursprungligen beräknats till 20,000 kronor. Av detta belopp vore 14,000 kronor upplörda i kommitterades förslag, varvid man räknat med, att dessa medel skulle komma till användning dels för nödtorftigt iordningställande av den nuvarande kemiska institutionen samt av anatomisalen, så att dessa lokaler under första verksamhetsåret kunde provisoriskt användas, dels jämväl för behövliga reparationer av lärarebostäderna.

Kostnaderna för bränsle och lyse, vilka för den i full verksamhet varande högskolan beräknats till 18,000 kronor årligen, hade i den föreliggande omkostnadsstaten kunnat nedsättas till 8,000 kronor.

Städning och renhållning hade av liknande skäl nedsatts från 10,000 till 6,000 kronor, i vilket belopp jämväl beräknats omkring 1,000 kronor för underhåll av trädgård och plantering.

Kostnaderna för trycksaker hade reducerats från 5,000 till 2,500 kronor och för kontorsutgifter m. m. från 3,000 till 2,000 kronor.

Vid det nuvarande lantbruksinstitutet hade sedan många år tillbaka varit anordnade en del jordbruksförsök, avsedda att belysa värdet av olika

växtföljder, gödselmedel, kulturväxter m. m. Kostnaderna för dessa försök hade i lantbruksinstitutets stat varit upptagna till 3,000 kronor. Då sagda försök i stor utsträckning vore av fortgående natur, så att de icke kunde fortsätta i framtiden, om de avbrötes under vegetationsperioden 1932, hade för detta ändamål i staten upptagits 2,500 kronor, varjämte som avlöning för en försöksledare upptagits ett belopp av 1,200 kronor. Det senare hade blivit behövligt av det skäl, att ledningen av sagda försök hittills åvilat läraren i jordbrukslära. Någon dylik komme emellertid icke att anställas vid högskolan under nu ifrågavarande budgetperiod, varför detta anslag vore oundgängligen behövligt.

Lantbruksinstitutet hade hittills förfogat över ett par hästar jämte körsven åt dessa. Denna anordning, som hittills visat sig behövlig för bestridande av alla för institutets räkning nödvändiga körslor dels inom institutets område, dels vid avhämtande av varor, inventarier m. m. i närmaste stad, syntes icke omedelbart kunna avvecklas. Kostnaderna hade för den nästkommande budgetperioden beräknats till $^2/_3$ av årskostnaderna under de senaste räkenskapsåren.

För att kunna förse högskolans institutioner, lärarebostäder och även de planlagda nybyggnaderna med behövliga mängder vatten, måste det hittills använda vattenuppfordringsverket fortfarande tagas i bruk. Härför hade i staten beräknats 1,000 kronor.

Vid lantbruksinstitutet hade hittills funnits dels en trädgårdsmästare, som handhaft vården av institutets trädgård och park, och dels en montör och maskinist, som biträtt vid inom hans fack förekommande arbeten. Båda vore oundgängligen behövliga även efter högskolans tillkomst, varför de i omkostnadsstaten upptagits med tillsammans 3,000 kronor eller ett belopp, som utgjorde omkring $^2/_3$ av de hittillsvarande årskostnaderna för dessa personer.

Diverse utgifter, i vilka även inräknats kostnaderna för styrelsens resor, försäkringsavgifter och fria föredrag m. m., hade för den avsedda räkenskapstiden beräknats till 4,000 kronor.

Den föreslagna omkostnadsstaten uppginge i sin helhet till ett belopp av 102,400 kronor. Kommitterade hade härvid förutsatt, att styrelsen för lantbrukshögskolan erhölle rätt att använda besparingar, som kunde tänkas uppkomma på en eller annan post i omkostnadsstaten till täckande av brist på annan dylik. Detta medgivande vore under lantbrukshögskolans första verksamhetsår, då stora svårigheter mötte att beräkna de enskilda posterna, särskilt av behovet påkallat.

På grund av vad sålunda anförts hava lantbrukshögskolekommitterade hemställt, att för budgetåret 1932/1933 anslag för lantbrukshögskolan vid Ultuna måtte beviljas enligt avlöningsstaten med 108,944 kronor 17 öre och enligt omkostnadsstaten med 102,400 kronor, samt att på lantbruksinstitutets övergångsstat måtte beviljas ett anslagsbelopp av 9,333 kronor 33 öre.

I sitt utlåtande den 14 december 1931 över lantbrukshögskolekommitterades framställning har *statskontoret* förklarat sig icke hava funnit anledning till någon erinran mot förevarande framställning, i vad den avsåge anslag till avlöningar åt befattningshavare vid lantbrukshögskolan. I betraktande av vad föredragande departementschefen anfört i fråga om de *Yttrande.*

i omkostnadsstaten ingående posterna vid framläggandet för 1931 års riksdag av proposition angående den högre lantbruksundervisningens ordnande (sid. 396), vilket uttalande blivit av riksdagen godkänt, hade statskontoret ej heller ansett sig böra göra någon erinran mot det föreliggande förslaget till omkostnadsstat.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd, som i sitt utlåtande i ärendet den 19 december 1931 yttrat sig allenast vad angår löneförmåner till lantbrukshögskolans befattningshavare, har anfört i huvudsak följande.

Nämnden hade tidigare uttalat sig härutinnan i utlåtande till Kungl. Maj:t den 14 december 1929 över de högre lantbruksundervisningssakkunnigas betänkande med förslag till den högre lantbruksundervisningens ordnande m. m. och ett av särskilda utredningsmän avgivet betänkande rörande centralanstaltens för försöksväsendet på jordbruksområdet och en blivande högre lantbruksundervisnings inbördes ställning. I fråga om den föreslagna lönegradsplaceringen för professorerna ävensom löneförmåner till speciallärare, assistenter, amanuenser, kamrerare m. fl. hade nämnden därvid icke framställt någon erinran.

Däremot hade det för bibliotekarien avsedda arvodet, 2,500 kronor, synts nämnden för högt tilltaget. I fråga om vaktmästarnas placering i lönegrad hade nämnden anslutit sig till det av en utav de sakkunniga framställda yrkandet, att av de ifrågavarande befattningarna en måtte hänföras till lönegrad B 7 samt de övriga till lönegrad B 5.

I proposition till 1931 års riksdag, nr 143, hade emellertid löneförmånerna för nyss angivna befattningshavare upptagits i enlighet med de sakkunnigas förslag. Härutinnan hade riksdagen icke framställt någon erinran. Ej heller beträffande de i propositionen för övriga befattningshavare vid lantbrukshögskolan föreslagna löneförmånerna hade riksdagen haft något att erinra (R. skr. nr 296). Vid sådant förhållande syntes i anledning av lantbrukshögskolekommitterades remitterade framställning, i vad denna innefattade förslag till lönestat för högskolan för budgetåret 1932/1933, något yttrande från nämndens sida icke vara påkallat.

Uti lantbrukshögskolekommitterades förslag till omkostnadsstat för lantbrukshögskolan för tiden den 1 november 1932—den 30 juni 1933 hade upptagits ett belopp av 3,000 kronor för avlönande under nämnda tid av en trädgårdsmästare och en maskinist vid högskolan. Trädgårdsmästaren åtnjöte för närvarande från anslag till lantbruksinstitutets stat en årlig kontant lön av 1,600 kronor, vartill komme provision å försålda alster från institutets handelsträdgård ävensom fri bostad och bränsle. Vidare uppbure maskinisten från sådant anslag en kontant årlig lön av 1,400 kronor samt ett särskilt arvode av 200 kronor för skötsel av värmeledningspannorna, varjämte även denne befattningshavare vore tilldelad fri bostad och bränsle. Å de kontanta lönebeloppen utginge dyrtidstillägg enligt de för oreglerade verk gällande grunderna.

Enär lantbrukshögskolans befattningshavare skulle inordnas under det för allmänna civilförvaltningen gällande nya lönesystemet och i följd därav uppbära dyrtidstillägg enligt de grunder, som gälla för reglerade verk, syntes konsekvensen fordra, att trädgårdsmästarens och maskinistens löner från och med den 1 november 1932 så omräknades, att dyrtidstillägg därefter kunde utgå enligt för reglerade verk gällande grunder. Vid sådan reglering borde hänsyn jämväl tagas därtill, att vid de reglerade verken tjänstebostad icke längre inginge i löneförmånerna såsom naturaförmån.

utan hade befattningshavaren att av sin lön erlägga hyra för innehavd sådan bostad. Även den särskilda löneförmån, som utginge till trädgårdsmästaren i form av provision å försålda trädgårdsprodukter, borde i enlighet med principerna i det nya lönesystemet samtidigt bortfalla.

I avlöning till den vid lantbruksinstitutet för närvarande anställde körsvennen utginge från anslag till institutet ett kontant årligt belopp av 1,380 kronor, vartill komme fri bostad jämte bränsle ävensom dyrtidstillägg enligt för oreglerade verk gällande grunder. I högskolekommitterades förslag till omkostnadsstat hade för körsvennen och stallet beräknats ett belopp av 3,200 kronor. I enlighet med vad som av nämnden anförts i fråga om omräkning av den fasta lönen för trädgårdsmästaren och maskinisten borde en motsvarande reglering ske jämväl i fråga om körsvennens avlöningsförmåner.

I detta sammanhang torde böra omförmälas, att *lantbrukshögskolekommitterade* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 september 1931 hemställt, att, enär Ultuna lantbruksinstituts verksamhet i enlighet med vid 1931 års riksdag fattat beslut skulle upphöra den 31 oktober 1932, professorerna vid institutet K. W. Åderman och O. Hofman-Bang, de enda av institutets ordinarie lärare, som vid sagda tid ännu icke uppnått pensionsålder, från och med november månads början 1932 måtte överföras på övergångsstat.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd, som i infordrat utlåtande den 5 november 1931 över denna framställning yttrat sig rörande de löneförmåner, som böra tillkomma professorerna Åderman och Hofman-Bang, efter deras överförande på övergångsstat, har i sådant hänseende anfört, att ifrågavarande befattningshavare, under förutsättning av undervisningsskyldighet vid lantbrukshögskolan, syntes böra bibehållas vid dem nu tillkommande avlöningsförmåner och sålunda berättigas å övergångsstat uppbära de professor vid Ultuna lantbruksinstitut för närvarande tillkommande förmåner av lön, tjänstgöringspenningar, ålderstillägg, tillfällig löneförbättring ävensom dyrtidstillägg enligt för oreglerade verk gällande grunder.

Ledamoten av lönenämnden *N. A. Nilsson* har i särskilt yttrande till nämndens utlåtande förklarat sig biträda nämndens utlåtande, dock med det förbehållet att, därest den tjänstgöringsskyldighet, som ålades de två professorerna på övergångsstat, icke under något år toges i anspråk, dyrtidstillägget för den tiden minskades till hälften.

Ävenledes torde jag få i förevarande sammanhang anmäla en från *styrelsen för Ultuna lantbruksinstitut* till Kungl. Maj:t den 17 januari 1930 inkommen skrivelse, däri styrelsen, under åberopande av en tidigare framställning i ämnet och under hänvisning till motiveringen i ett skrivelsen bifogat utdrag av protokoll från sammanträde i institutets lärarråd den 11 juni 1930, hemställt, att för vardera professuren vid institutet måtte beviljas ett ytterligare tillfälligt lönetillägg av 1,000 kronor.

I motiveringen framhålles bland annat, att institutets professorer, som tidigare varit i lönehänseende jämställda med motsvarande befattningshavare vid farmaceutiska institutet och Chalmers tekniska institut, åtnjöte en avlöning, som med mer än 1,000 kronor understege den avlöning, professorerna vid sistnämnda anstalter numera uppbure. För egen del har styrelsen därjämte framhållit, att de flesta av professurernas innehavare uppnått en sådan ålder, att de knappast kunde påräkna att övergå till en blivande högskola, utan bleve lidande på ett uppskov ej blott under sin återstående tjänstetid utan också sedan de avgått med pension.

Över nu nämnda framställning hava infordrade yttranden avgivits den 3 december 1930 av lantbruksstyrelsen och den 3 februari 1931 av statskontoret.

Lantbruksstyrelsen har därvid, under erinran om då pågående utredning rörande den högre lantbruksundervisningens ordnande, i huvudsak framhållit, att enär institutslärarnas ställning kunde förväntas bliva avgjord inom en nära framtid i samband med den högre lantbruksundervisningens ordnande, styrelsen icke kunde frångå den avvisande ståndpunkt till denna lönefråga, som styrelsen tidigare intagit.

Statskontoret har i sitt yttrande i ärendet anslutit sig till lantbruksstyrelsens i ärendet uttalade mening.

Departementschefen.

Enär i propositionen nr 143 till 1931 års riksdag något definitivt förslag till personalstat för lantbrukshögskolan icke blivit förelagd riksdagen till godkännande, torde sådant förslag nu böra avlåtas. Det synes mig dock icke nu vara erforderligt att å högskolans ordinarie stat uppföra samtliga de befattningar, vilka ingå i den av riksdagen beslutade ordinarie personaluppsättningen, utan torde med åtgärd i detta hänseende kunna beträffande vissa av dem utan olägenhet anstå till ett kommande budgetår.

Jag åsyftar härvid befattningarna maskinist, kanslibiträde och två av vaktmästarbefattningarna. De två förstnämnda befattningarna hava ej heller upptagits av lantbrukshögskolekommitterade i deras förslag till lönestat för nästkommande budgetår, utan hava de kommitterade allenast beräknat arvoden för maskinist- och skrivgöromålens utförande. Vad vaktmästarbefattningarna angår, skulle enligt de kommitterades förslag tre av de vid 1931 års riksdag beslutade fem ordinarie befattningarna bliva omedelbart erforderliga. Däremot synes mig något hinder icke föreligga att redan nu bestämma antalet professorer till det i 1931 års allmänna plan angivna antalet av tolv.

Jag förordar alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen bestämma antalet ordinarie befattningar vid lantbrukshögskolan till 12 professorer (lönegrad B 30), 1 laborator (B 26), 3 vaktmästare (B 7) och 1 snickare (B 5). Jag förutsätter givetvis härvid, att även nu nämnda befattningar icke tidigare besättas med ordinarie innehavare, än som följer av tillämpningen av den fastställda planen för övergången till den nya organisationen.

Beträffande lantbrukshögskolekommitterades förslag till löne- och om-

kostnadsstat för högskolan under budgetåret 1932/1933 har jag i stort sett ingen erinran att framställa. Det erbjuder självfallet vissa svårigheter att i fråga om åtskilliga av de i de föreslagna kostnadsstaterna ingående posterna kunna i förväg bedöma medelsbehovet, och man torde därför beträffande dessa vara hänvisad till allenast approximativa beräkningar. Särskilt gäller detta posten ersättningar till speciallärare samt en del poster å omkostnadsstaten. I förevarande sammanhang har jag funnit anledning till erinran allenast i följande hänseenden.

I förslaget till lönestat har beräknats lön för ett skrivbiträde med 2,101 kronor 50 öre, utgörande $^2/_3$ av lönen enligt näst högsta löneklassen för kvinnlig extra ordinarie tjänsteman tillhörande 7:e lönegraden. Det synes mig knappast föreligga anledning att nu beräkna högre ersättning för skrivbiträdet än vad som motsvarar begynnelselönen inom sagda lönegrad. För tiden 1 oktober 1932—30 juni 1933 beräknar jag sålunda ett arvode av 1,687 kronor 50 öre.

Såsom särskild post i lönestaten har upptagits ett belopp av 2,000 kronor till resor för vissa avdelningsföreståndare vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet. Enligt vad som framgår av lantbrukshögskolekommitterades skrivelse, är ifrågavarande belopp avsett för bestridande av resekostnader för de båda avdelningsföreståndarna å centralanstaltens kemiska och botaniska avdelningar. Såsom jag i det följande får tillfälle närmare beröra, har styrelsen för centralanstalten i sin förenämnda skrivelse den 21 december 1931 upplyst, att det icke torde kunna påräknas, att arbetet med lantbrukshögskolans inrättande skall till tiden omkring den 1 november 1932 hava fortskridit så långt, att verksamheten vid centralanstaltens kemiska, bakteriologiska och — delvis — botaniska avdelningar programenligt då kan överflyttas till högskolan. Då föreståndarna å de kemiska och botaniska avdelningarna, vilka icke komma att undervisa vid högskolan, torde hava behov av att under nästkommande budgetår då och då företaga resor till högskolan för att organisera och leda inredningsarbetet vid respektive institutioner och dessa resor kunna anses äga rum för högskolans räkning, finner jag mig kunna förorda, att ett resekostnadsbelopp av den föreslagna storleken upptages å högskolans stat.

Vad härefter angår omkostnadsstaten anser jag, i likhet med lönenämnden, det vara önskvärt, att de i kommitterades förslag ingående posterna för avlönande av trädgårdsmästare, maskinist och körsven omräknas, i ändamål att dyrtidstillägg å dessa anställningshavares löner kunna, på sätt fallet skulle bliva beträffande övriga högskolans befattningshavare, utgå enligt för reglerade verk gällande grunder, och under hänsynstagande till att anställningshavarna skola till högskolan erlägga kontant ersättning för av dem innehavda bostäder i högskolans hus. Jag har låtit verkställa en dylik omräkning med utgångspunkt från att densam-

ma icke må föranleda någon egentlig löneökning. De nya arvodesbeloppen för dessa befattningshavare synas lämpligen kunna bestämmas sålunda: för trädgårdsmästaren till 2,700 kronor, för maskinisten till 2,200 kronor och för körsvennen till 1,900 kronor. Jag har därvid utgått från att den årliga hyresersättning, ifrågavarande anställningshavare skola erlägga, bestämmes till omkring 450 kronor för trädgårdsmästaren och till omkring 300 kronor vardera för maskinisten och körsvennen. Omräkningen i fråga torde böra föranleda någon höjning av posterna »trädgårdsmästare och maskinist» samt »stall och kusk», förslagsvis 700 kronor och 300 kronor respektive, samt en höjning av omkostnadsstatens slutsumma med 1,000 kronor till 103,400 kronor.

Lantbrukshögskolekommitterades förslag att använda besparing på en post i omkostnadsstaten till täckande av utgifter å en annan post torde böra upptagas till prövning av Kungl. Maj:t i samband med statens fastställande.

De kommitterade hava föreslagit, att professorna Åderman och Hofman-Bang, vilka enligt planen skola uppföras å övergångsstat, upptagas på lantbruksinstitutets övergångsstat. Med hänsyn till att institutets verksamhet upphör den 1 november 1932 och sålunda efter utgången av budgetåret 1932 1933 något särskilt anslag å riksstaten för ifrågavarande institut eljest icke skulle bliva erforderligt, synes mig den föreslagna anordningen knappast ändamålsenlig. En annan utväg vore givetvis, att lönerna till ifrågavarande befattningshavare utginge från allmänna indragningsstaten. Då emellertid såväl Åderman som Hofman-Bang skola vara skyldiga att vid behov undervisa vid högskolan — enligt vad jag inhämtat lärer också åtminstone den ene av dem komma att tagas i anspråk för undervisningen redan under det första läroåret — och då löner till högskolans befattningshavare böra så vitt möjligt avföras å anslaget till högskolan, anser jag mig emellertid böra förorda, att nämnda professorer uppföras å lantbrukshögskolans övergångsstat. Så vitt jag kan finna, föreligger icke något formellt hinder för en dylik anordning.

I fråga om löneförmånerna till ifrågavarande professorer efter deras uppförande å övergångsstat tillstyrker jag lönenämndens förslag. Jag har sålunda icke ansett mig kunna understödja av institutsstyrelsen framfört förslag om tilldelande åt de nuvarande professorerna vid institutet av ytterligare tillfälliga lönetillägg, särskilt som det nu icke lärer kunna tillfullo bedömas, i vilken utsträckning de kunna komma att deltaga i undervisningsarbetet vid lantbrukshögskolan. I enlighet härmed och då ålderstillägg till Åderman och Hofman-Bang jämväl efter deras uppförande å övergångsstat torde böra utgå från nionde huvudtitelns allmänna anslag till ålderstillägg, torde övergångsstaten för budgetåret 1932/1933 böra upptaga ett belopp av 8,533 kronor 32 öre.

Å lantbruksinstitutets stat äro för närvarande uppförda två vaktmästare.

Dessa synas den 1 november 1932 kunna utan vidare placeras å vaktmästarbefattning å högskolans ordinarie stat. Härvid skulle ock, därest ifrågavarande befattningshavare icke inom viss, av högskolans styrelse utsatt tid däremot framställt erinran, allmänna civilförvaltningens avlöningsreglemente bliva å dem tillämpligt. I likhet med vad hittills skett vid övergång till det nya lönesystemet (jfr Sv. förf. saml. 1921: 453), torde härvid s. k. övergångslön kunna ifrågakomma. Det synes böra få ankomma på Kungl. Maj:t att härutinnan besluta, varför riksdagens medgivande härtill bör utverkas.

Enligt uttalande i 1931 års proposition borde de nuvarande föreståndarna för de avdelningar vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, vilka avsåges skola införlivas med lantbrukshögskolan den 1 november 1932, från och med nämnda dag uppföras å övergångsstat, för den händelse de icke vore villiga att övergå till professorsbefattning vid lantbrukshögskolan. Såsom jag förut erinrat, hava föreståndarna å centralanstaltens kemiska och botaniska avdelningar förklarat sig icke vilja övertaga de för dem avsedda undervisningsuppgifterna. Med hänsyn emellertid till att, såsom jag nyss nämnt, någon överflyttning av ifrågavarande avdelningar till lantbrukshögskolan icke kan komma till stånd under nästkommande budgetår, är någon åtgärd för dessa båda avdelningsföreståndares överförande på övergångsstat i nu förevarande sammanhang icke påkallad.

Beträffande uppställningen och beräkningen av lantbrukshögskolans ordinarie stat för budgetåret 1932/1933 får jag anföra följande.

Såsom första anslagspost torde böra uppföras ett förslagsanslag till avlöningar till ordinarie tjänstemän. Enligt kommitterades förslag skulle denna i avrundad summa utgöra 70,200 kronor. Härefter bör på vanligt sätt följa en post av förslagsanslags karaktär till vikariatsersättningar, beräknad till 7,000 kronor, däri ingående ett belopp av 2,000 kronor till rektors undervisningsvikarie. Ersättningar till speciallärare torde böra upptagas såsom särskild post med det av kommitterade angivna beloppet, 10,000 kronor, och likaledes bör såsom en särskild post upptagas arvoden till rektor och till kamrerare, 6,500 kronor. För avlöningar till assistenter, amanuenser, skrivbiträde och biblioteksspersonal erfordras ett sammanräknat belopp av i avrundad summa 11,400 kronor. Till personliga lönetillägg åt vissa befattningshavare bör upptagas ett belopp av 1,500 kronor.

Under titeln övriga utgifter bör upptagas förutnämnda belopp av 103,400 kronor.

Slutligen torde, i enlighet med vad jag nyss förordat, å övergångsstat böra upptagas ett belopp av 8,533 kronor 32 öre.

I enlighet härmed bör av riksdagen för högskolan äskas ett förslagsanslag för budgetåret 1932/1933 av i avrundat tal 220,500 kronor.

Enligt mitt förslag bör staten för lantbrukshögskolan erhålla följande utseende:

Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*	kronor	70,200
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	»	7,000
Ersättningar till speciallärare	»	10,000
Arvode till rektor, 2,000 kronor, och till kamrerare, 4,500 kronor,	»	6,500
Personligt lönetillägg åt professorn J. G. Chr. Barthel, 1,000 kronor, och laboratorn H. G. Egnér, 500 kronor,	»	1,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	»	11,400
Resekostnader till vissa befattningshavare vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet	»	2,000
Övriga utgifter	»	103,400
Summa *förslagsanslag*	kronor	212,000.

Anm. I anslaget till vikariatsersättningar ingår ett belopp av 2,000 kronor till rektors undervisningsvikarie.

Övergångsstat

(1/11 1932—30/6 1933).

	Lön kronor	Tjänstgörings-penningar kronor	Summa kronor
1 professor	2,933: 33	1,333: 33	4,266: 66
1 professor	2,933: 33	1,333: 33	4,266: 66
Summa kronor	5,866: 66	2,666: 66	8,533: 32.

Anm. Professor åtnjuter ett ålderstillägg av 600 kronor efter 5 års tjänstetid.

B) Centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet.

Ordinarie förslagsanslaget till centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 389,350 kronor (se 1931: IX H. T. p. 6; R. skr. nr 9 A p. 4).

De i centralanstaltens utgiftsstat för budgetåret 1931/1932 upptagna ordinarie befattningarna äro följande, placerade i lönegrad sålunda:

6 avdelningsföreståndare	B 30
2 överassistenter	B 26
4 laboratorer	B 26
5 vaktmästare	B 7.

Den för anstalten under samma budgetår gällande staten har följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*	kronor	142,000
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	»	2,000
Arvode till lantbruksakademiens sekreterare i egenskap av ledamot och sekreterare i styrelsen för centralanstalten samt ordförande i dess nämnd 700 kronor samt arvoden till envar av 8 assistenter å 6,300 kronor vardera, *förslagsanslag*	»	52,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	»	47,550
Övriga utgifter	»	145,800
Summa *förslagsanslag*	kronor	389,350.

Den för anstalten gällande instruktionen är utfärdad den 18 juni 1926 (nr 391).

Enligt den allmänna plan för centralanstaltens omorganisation i samband med lantbrukshögskolans inrättande och anstaltens förläggande till platsen för högskolan, som på grundval av förslag, utarbetat av utredningsmännen rörande frågan om centralanstaltens och en blivande högre lantbruksundervisnings inbördes ställning, upptogs i proposition nr 143 till 1931 års riksdag, skulle anstalten arbeta på två avdelningar, nämligen jordbruksavdelningen och husdjursavdelningen. I fråga om den nya anstaltens förseende med arbetskrafter ävensom beträffande befattningshavarnas löneställning innehöll propositionen följande: 1931 års riksdag.

Jordbruksavdelningen.

1 avdelningsföreståndare (B 30).
1 försöksledare (B 26).
1 förste assistent (extra ord. B 21).
2 assistenter (arvode à 4,800 kronor).
2 assistenter (arvode à 3,600 kronor).

Husdjursavdelningen.

1 avdelningsföreståndare (B 30).
1 laborator (B 26).
1 förste assistent (extra ord. B 21).
2 assistenter (arvode à 4,800 kronor).
2 assistenter (arvode à 3,600 kronor).

En av avdelningsföreståndarna förutsattes skola utses till chef för anstalten med ett årligt arvode av 700 kronor, varjämte såsom chefens biträde vid expeditionsgöromål ävensom i övrigt vid försöksverksamheten borde anställas ett kanslibiträde i lönegraden B 7. Vaktmästarpersonalen ansågs kunna inskränkas till en maskinist, tillika port- och planteringsvakt, samt en institutionsvaktmästare, båda i lönegraden B 7. Kam-

rerargöromålen skulle ombesörjas av lantbrukshögskolans kamrerare, varjämte biblioteket skulle vara gemensamt med lantbrukshögskolan.

Vid propositionens föredragning yttrade jag beträffande den föreslagna personaluppsättningen och befattningshavarnas löneförmåner, att jag ingen annan anmärkning hade att göra mot utredningsmännens förslag, än att behovet av assistenter borde underkastas förnyad prövning mera omedelbart före överflyttningen, då det bleve lättare att avgöra, huruvida medel från annat håll komme att stå till förfogande för viss del av detta ändamål.

Vad i propositionen sålunda yttrats och föreslagits föranledde icke till något särskilt uttalande från riksdagens sida.

Den nuvarande, i centralanstaltens husdjursavdelning ingående underavdelningen för mejerihantering skulle vidare enligt i samma proposition framställt förslag överflyttas och samorganiseras med anstalten för den högre mejeriundervisningen i Alnarp.

Förslaget upptog följande befattningshavare vid mejeriförsöken:

1 föreståndare (B 30).

1 förste assistent med kvalifikationer i kemi (extra ord. B 21).

1 förste assistent med kvalifikationer i bakteriologi (extra ord. B 21).

1 försöksmejerist (arvode à 3,600 kronor).

Ej heller i fråga om mejeriförsökens organiserande framställde riksdagen någon erinran.

Jag har redan omförmält, att enligt den av mig i 1931 års proposition förordade planen för övergången till den nya ordningen centralanstaltens kemiska, bakteriologiska och botaniska avdelning, den sistnämnda med undantag av dess växtpatologiska del, skulle överflyttas till lantbrukshögskolan den 1 november 1932, samt att den nya växtskyddsanstalten, bildad av centralanstaltens entomologiska ävensom den växtpatologiska delen av dess botaniska avdelning, skulle träda i verksamhet samma dag. Den 1 november 1932 skulle även de båda återstående avdelningarna inom den nuvarande centralanstalten, jordbruksavdelningen och husdjursavdelningen, omorganiseras och bilda den nya centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet. Den nya centralanstalten avsågs skola kvarbliva å Experimentalfältet till år 1935, då den borde överflyttas till Ultuna. Underavdelningen för mejerihantering skulle likaledes den 1 november 1932 omorganiseras och intill den 1 november 1933 kvarbliva å Experimentalfältet såsom en självständig avdelning för mejeriförsök inom centralanstalten och således vara underställd samma styrelse som denna.

I fråga om det närmare ordnandet av personalförhållandena m. m. vid övergången den 1 november 1932 innefattade propositionen följande.

De nuvarande befattningarna såsom avdelningsföreståndare vid centralanstaltens entomologiska avdelning, laborator vid dess botaniska av-

delning och laborator vid dess entomologiska avdelning borde indragas. Den sistnämnda befattningen vore vakant. Nuvarande innehavarna av de båda övriga befattningarna syntes böra uppföras å övergångsstat med skyldighet för avdelningsföreståndaren å centralanstaltens entomologiska avdelning att tjänstgöra såsom föreståndare för växtskyddsanstaltens entomologiska avdelning och som denna anstalts chef samt med skyldighet för nuvarande laboratorn vid centralanstaltens botaniska avdelning att tjänstgöra såsom föreståndare för antingen den växtpatologiska eller den administrativa avdelningen inom växtskyddsanstalten. Nämnda båda befattningshavare borde tillerkännas med de nya befattningarna vid växtskyddsanstalten förenade avlöningsförmåner, i den mån dessa överstege vad de uppbure på grund av sina nuvarande befattningar. Även vaktmästaren vid centralanstaltens entomologiska avdelning syntes böra överföras till övergångsstat med skyldighet att ombesörja vaktmästargöromålen vid växtskyddsanstalten. Assistenterna vid centralanstaltens entomologiska avdelning syntes kunna bibehållas i motsvarande befattningar vid växtskyddsanstalten. Överassistentbefattningen vid centralanstaltens underavdelning för mejerihantering borde likaledes indragas och den nuvarande innehavaren överföras på övergångsstat med skyldighet att tjänstgöra vid mejeriförsöken. Slutligen avsågos befattningarna såsom avdelningsföreståndare vid centralanstaltens avdelningar för lantbrukskemi, lantbruksbotanik och lantbruksbakteriologi samt såsom laborator å nämnda anstalts avdelning för lantbrukskemi skola indragas.

Centralanstalten borde från och med den 1 november 1932 och till förflyttningen till Ultuna provisoriskt hava samma styrelse som växtskyddsanstalten.

Centralanstaltens allmänna ställning under övergångsåren.

I förenämnda skrivelse den 21 december 1931 har nu *styrelsen för centralanstalten* upptagit till behandling vissa i samband med övergången till den nya ordningen stående frågor och därvid i fråga om den nya centralanstaltens organisation m. m. anfört följande.

Centralanstaltens styrelse.

Riksdagens beslut angående den nuvarande centralanstaltens omorganisation m. m. innebure, bland annat, att centralanstaltens jordbruksavdelning samt anstaltens underavdelning för husdjursskötsel skulle tillsammans bilda en ny försöksinstitution, vilken ansetts böra bibehålla den nuvarande benämningen »centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet». Den nya anstalten hade förutsatts skola upprättas från och med den 1 november 1932 men överflyttas till platsen för lantbrukshögskolan först under loppet av år 1935.

Vad beträffade den nya försöksanstaltens benämning ville styrelsen ifrågasätta, huruvida anstalten med sina i förhållande till den nuvarande centralanstalten avsevärt mera begränsade uppgifter skäligen borde benämnas »centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet». Enligt styrelsens uppfattning kunde denna benämning lätt giva sken av att den nya försöksinstitutionens verksamhetsområde vore vidsträcktare än vad som verkligen vore fallet. Då därtill komme, att ifrågavarande benämning även rent språkligt vore tung och obekväm, ville styrelsen föreslå, att den nya försöksinstitutionen i stället — i analogi med exempelvis statens skogsförsöksanstalt — finge benämningen *statens jordbruksförsöksanstalt*. Styrelsen tilläte sig i fortsättningen använda denna benämning.

Enligt riksdagens beslut skulle statens jordbruksförsöksanstalt provisoriskt, så länge den vore förlagd till Experimentalfältet, vara underställd växtskyddsanstaltens styrelse. En sådan anordning ansåge centralanstaltens styrelse icke vara tillfredsställande. Det syntes få förutsättas, att vid utseendet av växtskyddsanstaltens styrelse, som skulle bliva ett permanent organ, all möjlig hänsyn komme att tagas till de speciella krav, som denna anstalt ställde på sin ledning. Man torde då icke böra utgå ifrån, att denna styrelse skulle vara väl kvalificerad att leda jämväl den försöksverksamhet av i vissa hänseenden helt olika slag, som fölle under jordbruksförsöksanstalten. Att underordna all försöksverksamhet vid Experimentalfältet under växtskyddsanstaltens styrelse syntes under den första delen av övergångstiden, då jämväl mejeriavdelningen och sannolikt även kemiska, bakteriologiska och botaniska avdelningarna kvarbleve vid Experimentalfältet, vara förenat med ännu större svårigheter.

Styrelsen ansåge sig därför böra föreslå, att en särskild styrelse finge fungera för jordbruksförsöksanstalten, så länge denna vore förlagd till Experimentalfältet. Under sistnämnda styrelse borde jämväl sortera mejeriavdelningen, tills denna flyttades till Alnarp, liksom också kemiska, bakteriologiska och botaniska avdelningarna av nuvarande centralanstalten, därest de efter jordbruksförsöksanstaltens tillkomst fortfarande hade sin verksamhet förlagd till Experimentalfältet. Det syntes vara lämpligt, att den sålunda föreslagna styrelsen utsåges enligt samma grunder som styrelsen för den nuvarande centralanstalten, dock med den ändring, att jordbruksförsöksanstaltens chef bleve självskriven ledamot av styrelsen.

Ur ekonomisk synpunkt bleve systemet med två styrelser föga betungande. Åtminstone hade hittills vunnen erfarenhet givit vid handen, att sammanträdena med centralanstaltens styrelse varit förenade med jämförelsevis små kostnader. Svårigheter av organisatorisk art syntes icke heller behöva möta vid en sådan anordning, då växtskyddsanstalten och jordbruksförsöksanstalten i fråga om arbetsuppgifter vore väl avgränsade och till lokaler förutsattes vara skilda från varandra.

Yttrande. *Lantbrukshögskolekommitterade* hava förklarat sig för sin del intet hava att anmärka mot den organisation med särskild styrelse för jordbruksförsöksanstalten, som av centralanstaltens styrelse föreslagits för sagda anstalt under den tid, denna kvarbleve å Experimentalfältet. En sådan organisation syntes vara så mycket mera naturlig, om med flyttning av centralanstalten skulle något anstå utöver den tid, som tidigare antagits.

Departementschefen. De organisationsspörsmål av mera lokal natur, centralanstaltens styrelse sålunda framfört, synas mig icke nu med nödvändighet tarva ett avgörande. Enligt den allmänna organisationsplanen skulle den omorganiserade centralanstalten hava samma styrelse som växtskyddsanstalten, så länge centralanstalten vore förlagd till Experimentalfältet. Såsom jag i det följande på given anledning kommer att förorda, torde emellertid med upprättande av den nya centralanstalten böra anstå åtminstone till utgången av budgetåret 1932/1933. Med hänsyn härtill och då de kemiska, bakteriologiska och botaniska avdelningarna skulle komma

att kvarstå inom den nuvarande centralanstaltens organisation under sagda budgetperiod, finner jag det av förhållandena påkallat, att anstalten under denna tid får förbliva underställd en särskild styrelse. Huruvida anordningen med en för centralanstalten och växtskyddsanstalten gemensam styrelse därefter låter sig genomföra, torde lättare kunna bedömas ett kommande år, då någon erfarenhet vunnits rörande växtskyddsanstaltens blivande verksamhet och tidpunkten för de nämnda avdelningarnas förflyttning till Ultuna kan bättre överblickas.

I sistnämnda sammanhang torde ock lämpligen förnyat övervägande kunna ägnas åt frågan om den nya centralanstaltens benämning. Beträffande denna fråga vill jag emellertid redan nu framhålla, att det av anstaltsstyrelsen framlagda förslaget synes mig vara beaktansvärt.

Centralanstaltens organisation m. m. under övergångsåren.

Beträffande personalbehov m. m. vid den omorganiserade centralanstalten har *anstaltsstyrelsen* anfört följande.

Centralanstaltens styrelse.

Personalen vid den nuvarande underavdelningen för husdjursskötsel motsvarade i stort sett vad enligt planen föreslagits för jordbruksförsöksanstaltens husdjursavdelning. Vid den nuvarande jordbruksavdelningen däremot funnes endast en föreståndarbefattning, en överassistentbefattning, en assistentbefattning samt en vaktmästarbefattning. Vid sidan härav avlönades medelst gåvomedel från konsortiet Ager tre assistenter och ett kanslibiträde.

Det syntes vara uppenbart, att den vid jordbruksavdelningen med statsmedel avlönade personalen vore alldeles otillräcklig för handhavande i erforderlig utsträckning av försöksverksamheten inom detta viktiga område. Hittills hade förstärkning av antalet arbetskrafter kunnat åstadkommas med tillämpning av skänkta medel från konsortiet Ager. Sådana medel stode emellertid numera i allt mindre utsträckning till jordbruksavdelningens förfogande. Den 1 juli 1932 beräknades tillgängligt belopp av på nämnda sätt åvägabragta medel, som tidigare varit avsevärt större, hava sjunkit till 23,500 kronor. Såsom nytt tillskott kunde för budgetåret 1932/1933 möjligen räknas med ett ytterligare bidrag från Ager av omkring 10,000 kronor. Till jämförelse kunde anföras, att utgifterna under innevarande budgetår för den verksamhet, som bedreves med stöd av på nämnda sätt tillkomna medel, enligt av Kungl. Maj:t fastställd stat beräknades till 37,000 kronor. Härav framginge, att tillgängliga besparingar av ifrågavarande donationsmedel snart vore uttömda, och det syntes styrelsen vara ofrånkomligt, att staten då trädde till med utfyllnad av det erforderliga anslaget. Emellertid ansåge styrelsen det vara önskvärt, att övergången gjordes så mjuk som möjligt, och att staten alltså gradvis övertoge ifrågavarande, på enskild bekostnad igångsatta men även i fortsättningen väl behövliga försöksverksamhet.

Men även andra skäl talade för att staten nu anvisade ökat anslag till avlönande av assistenter vid jordbruksavdelningen. Den planerade förflyttningen av avdelningen till Ultuna syntes nämligen, ehuru den förutsatts skola äga rum först 1935, redan dessförinnan medföra ökning i avdelningens arbetsbörda. Det måste nämligen anses vara i hög grad önskvärt, att avdelningen redan nu planerade och igångsatte försöksverksamhet vid den nya förläggningsplatsen, på det att egentligt avbrott i av-

delningens verksamhet icke uppstode såsom följd av förflyttningen. En sådan anordning ställde emellertid ökade krav på kvalificerad arbetskraft. Styrelsen ansåge sig därför böra föreslå, att av de beräknade fyra nya assistentbefattningar vid jordbruksavdelningen två inrättades från och med den 1 november 1932, därav en med årsarvode 4,800 kronor och den andra med årsarvode 3,600 kronor.

Av de för jordbruksförsöksanstalten gemensamma befattningarna syntes vaktmästare- och maskinistbefattningarna böra besättas med motsvarande befattningshavare vid centralanstalten. Däremot saknade befattningen som kanslibiträde motsvarighet vid centralanstalten och måste därför nyinrättas. Enär jordbruksförsöksanstalten redan vid förläggningen till Experimentalfältet torde böra erhålla egna resurser i fråga om skrivhjälp m. m., syntes det vara nödvändigt, att ifrågavarande befattning tillsattes vid den tidpunkt, då jordbruksförsöksanstalten trädde i verksamhet. Skäl syntes emellertid tala för att kanslibiträdesbefattningen till tiden för anstaltens förflyttning till lantbrukshögskolan tillsattes på förordnande.

Enligt nu gällande bestämmelser skulle lantbruksakademiens sekreterare vara sekreterare i centralanstaltens styrelse samt ordförande i centralanstaltens nämnd. Akademiens sekreterare uppbure härför särskilt arvode med 700 kronor om året. Efter jordbruksförsöksanstaltens inrättande samt de kemiska, botaniska och bakteriologiska avdelningarnas överflyttning till lantbrukshögskolan syntes berörda anordning böra upphöra och motsvarande uppgifter övertagas av försöksanstaltens chef.

Lantbruksakademiens kamrerare och notarie vore enligt gällande instruktion jämväl redogörare och notarie hos centralanstaltens styrelse. Efter jordbruksförsöksanstaltens förflyttning skulle anstalten och lantbrukshögskolan hava gemensam kamrerare. Styrelsen ansåge det vara önskvärt, att för tiden till anstaltens förflyttning kamrerargöromålen fortfarande finge bestridas av akademiens kamrerare.

Befattningen såsom föreståndare för jordbruksavdelningen hade i avvaktan på beslut angående centralanstaltens omorganisation varit tillsatt på förordnande sedan den 1 april 1927. Efter det att frågan om jordbruksförsöksanstaltens framtida organisation numera blivit avgjord torde skäl icke längre föreligga att bibehålla nuvarande tillfälliga anordning. Ur försöksverksamhetens synpunkt ansåge styrelsen det vara synnerligen önskvärt, att befattningen snarast bleve besatt med ordinarie innehavare. Styrelsen ville alltså föreslå, att den av Kungl. Maj:t finge i uppdrag att omedelbart vidtaga erforderliga anstalter för nämnda befattnings återbesättande. Härvid torde de i gällande instruktion för centralanstalten intagna bestämmelser i ämnet böra lända till efterrättelse.

Den 5 november 1931 hade den förutvarande överassistenten vid jordbruksavdelningen avgått från sin tjänst. Styrelsen, som ansåge att föreståndarbefattningen vid jordbruksavdelningen borde vara tillsatt, innan åtgärder vidtoges för återbesättande av nyssnämnda befattning med ordinarie innehavare, ville föreslå, att den sålunda ledigblivna befattningen tills vidare finge tillsättas på förordnande. I samband med förutvarande överassistents avgång syntes den av riksdagen beslutade ändringen böra vidtagas i jordbruksavdelningens inre organisation, att avdelningens uppdelning på en underavdelning för jordbruk och en underavdelning för växtodling upphörde, samt att ifrågavarande befattningshavare under benämning försöksledare finge tjänsteställning motsvarande laborator vid vissa andra avdelningar av den nuvarande centralanstalten.

Vidkommande jordbruksförsöksanstaltens tillgodoseende med lokalutrymmen och övrig utrustning för sin verksamhet under övergångstiden, har styrelsen framhållit, att redan tillgängliga resurser vid Experimentalfältet torde vara i stort sett tillräckliga. Möjligen kunde något längre fram frågan om ett eventuellt inrymmande av jordbruksavdelningen i andra, efter förflyttningen av annan försöksverksamhet ledigblivna lokaler bliva aktuell, men för närvarande hade styrelsen icke funnit anledning framställa förslag i sådant avseende.

Beträffande anslagsbehovet under övergångstiden har anstaltsstyrelsen anfört följande.

Vad först anginge posten avlöningar, syntes det vara lämpligt att nu utgående arvodesbelopp till olika assistenter icke underginge ändring förrän i samband med försöksanstaltens förflyttning, varefter ersättning till assistenter skulle enligt av riksdagen godkända grunder utgå med delvis ändrade belopp. Avlöningsstaten för jordbruksförsöksanstalten syntes alltså böra i huvudsak ansluta sig till motsvarande för centralanstaltens jordbruks- och husdjursavdelningar gällande stat. Den i det föregående motiverade ökningen av antalet befattningshavare vid jordbruksavdelningen medförde likväl viss höjning i behovet av avlöningsmedel.

Vad därefter anginge övriga utgifter för försöksverksamheten, syntes det vara lämpligast att jämväl vid beräkning av dessa bygga på nuvarande erfarenhet från centralanstalten. De nu i centralanstaltens stat under respektive avdelningar upptagna poster för övriga utgifter torde sålunda böra upptagas med i huvudsak oförändrade belopp. I nämnda stat funnes vidare upptagna vissa belopp under samlingsrubriken allmänna utgifter. Av dessa borde den andel, som skäligen kunde anses falla på de nuvarande jordbruks- och husdjursavdelningarna, överflyttas på jordbruksförsöksanstalten.

Beträffande anslagsbehovet m. m. för den nya mejeriavdelningen yttrar sig styrelsen för centralanstalten sålunda.

Efter omorganisationens genomförande förutsattes avlöningsförmånerna för assistenterna bliva i viss mån ändrade. Styrelsen ville föreslå, att ifrågavarande lönejusteringar icke vidtoges förrän i samband med mejeriavdelningens förflyttning till Alnarp.

Driftkostnadsanslaget till den nuvarande underavdelningen för mejerihantering utginge för närvarande med 9,000 kronor. Detta belopp hade visat sig otillräckligt, och styrelsen hade därför i skrivelse till Kungl. Maj:t angående anslag till centralanstalten för budgetåret 1931/1932 hemställt om en höjning av berörda driftkostnadsanslag med 1,600 kronor till 10,600 kronor. Framställningen föranledde emellertid icke till någon åtgärd.

Genom mejeriförsökens omorganisation till självständig avdelning bleve frågan om ökat anslag till denna gren av försöksverksamheten ytterligare aktualiserad. Det syntes icke kunna undvikas, att genom mejeriförsökens avskiljande till självständig försöksavdelning vissa kostnader bleve högre än förut. Styrelsen ville i detta sammanhang erinra, att omkostnadsstaten för mejeriförsöken vid förläggning till Alnarp av vederbörande utredningsmän beräknats till 16,000 kronor.

Styrelsen ville i anslutning till sin nyssberörda framställning i ämnet

föreslå, att mejeriavdelningens egentliga driftkostnader beräknades till 10,600 kronor. Härtill komme, sedan den nuvarande centralanstalten upphört med sin verksamhet och jordbruksförsöksanstalten upprättats, viss andel i centralanstaltens allmänna utgifter — rese- och traktamentsersättningar, tryck och expenser m. m. — av styrelsen uppskattad till 4,000 kronor om året.

De nu av centralanstaltens underavdelning för mejerihantering disponerade arbetslokalerna vore ganska trånga, och hade styrelsen haft under övervägande förslag att redan vid nuvarande omfattning av mejeriförsöksverksamheten söka få till stånd viss behövlig utvidgning av ifrågavarande lokalutrymmen. Sedan mejeriförsöken omorganiserats till självständig avdelning, måste en dylik utvidgning anses vara ytterligare motiverad. Med anledning av att mejeriavdelningen förutsattes skola kvarbliva å sin nuvarande förläggningsplats endast ett år efter omorganisationen, hade styrelsen emellertid icke ansett sig böra framställa förslag om utökning av det nu disponibla lokalutrymmet för ifrågavarande försöksverksamhet.

Icke heller i fråga om instrumentell utrustning för mejeriavdelningen hade styrelsen nu ansett sig böra framställa krav på särskilt anslag.

Såsom jag redan omförmält i samband med anmälan av anslagsbehovet vid lantbrukshögskolan för nästkommande budgetår, har styrelsen för centralanstalten i föreliggande skrivelse den 21 december 1931 tillika anmält, att den till den 1 november 1932 planerade överflyttningen till lantbrukshögskolan av de kemiska, bakteriologiska och botaniska avdelningarna icke kunde äga rum förrän efter utgången av budgetåret 1932/1933. Härom yttrar styrelsen följande.

Under förutsättning att programmet i övrigt beträffande lantbrukshögskolans upprättande samt centralanstaltens omorganisation och förflyttning kunde genomföras inom därför fastställd tid, syntes hinder icke möta att organisera jordbruksförsöksanstalten såsom självständig försöksinstitution från och med den 1 november 1932. Styrelsen ansåge det önskvärt, att den nya försöksanstalten kunde träda i verksamhet vid den sålunda fastställda tidpunkten. Emellertid hade lantbrukshögskolekommitterade i en till styrelsen den 31 oktober 1931 ingiven skrivelse, vilken skrivelse styrelsen finge till Kungl. Maj:t överlämna,[1] anmält, att kommitterade icke ansett möjlighet förefinnas att under budgetåret 1932/1933 vid Ultuna bereda plats för de kemiska, bakteriologiska och botaniska avdelningarna vid centralanstalten, samt att såsom konsekvens därav kommitterade icke komme att i förslag till omkostnadsstat för lantbrukshögskolan för nämnda budgetår upptaga utgifter för dessa avdelningar. Kommitterade hade i stället förutsatt, att centralanstaltens styrelse i sitt förslag till stat för samma år upptoge utgifter för ifrågavarande avdelningar.

Den sålunda ifrågasatta förskjutningen i organisationsprogrammets genomförande torde föranleda, att nyssnämnda tre försöksavdelningar finge kvarstå på centralanstaltens stat åtminstone under hela budgetåret 1932/1933. Den omständigheten, att föreståndarna för centralanstaltens kemiska och botaniska avdelningar förklarat sig icke önska övergå till befattningar som professor i respektive lantbrukskemi och lantbruksbota-

[1] Här ej intagen.

nik vid lantbrukshögskolan, syntes underlätta en sådan anordnings genomförande. Å andra sidan borde föreståndaren för centralanstaltens bakteriologiska avdelning och laboratorn vid anstaltens kemiska avdelning, vilka förklarat sig villiga övergå till befattningar som respektive professor i bakteriologi och laborator i kemi vid lantbrukshögskolan, stå till förfogande för undervisningen vid högskolan från och med den 1 november 1932. En sådan ändring i åligganden syntes böra föranleda, att sistnämnda två befattningshavare senast vid nyssnämnda tidpunkt överflyttades på lantbrukshögskolans stat. Styrelsen förutsatte, att ifrågavarande befattningshavare ålades att utan hinder härav leda respektive deltaga i verksamheten vid den bakteriologiska, respektive den kemiska avdelningen, så länge dessa avdelningar fortfarande vore förlagda till Experimentalfältet och underställda centralanstaltens styrelse. En dylik anordning syntes emellertid föra med sig särskilda resekostnader för berörda båda befattningshavare, för vilka kostnader befattningshavarna syntes böra hållas skadeslösa. Ifrågavarande kostnader torde icke kunna bestridas av nu utgående anslag till centralanstalten.

Styrelsen hade helst sett, att lantbrukshögskolans ledning hade, på sätt avsetts, kunnat övertaga den försöksverksamhet, varom nu vore fråga, vid den därför bestämda tidpunkten. På grund av de förhanden varande omständigheterna syntes det emellertid vara erforderligt, att ifrågavarande tre försöksavdelningar, såsom kvarblivande å Experimentalfältet till den 1 juli 1933, fortfarande ställdes under lokal styrelse. Det syntes i sådant hänseende lämpligt, att samma styrelse, som skulle övervaka verksamheten vid jordbruks- och husdjursavdelningarna liksom vid den friställda mejeriavdelningen, jämväl finge i uppdrag att handhava motsvarande uppgifter i fråga om de kemiska, bakteriologiska och botaniska avdelningarna. Därav följde emellertid, att verksamheten vid den nuvarande centralanstalten under hela räkenskapsåret $^{1}/_{7}$ 1932—$^{30}/_{6}$ 1933 skulle komma att pågå under i stort sett samma omfattning som tidigare, om undantag gjordes för de försöksuppgifter, som skulle övertagas av växtskyddsanstalten. Styrelsen hyste den uppfattningen, att under sådana förhållanden den beslutade jordbruksförsöksanstalten icke lämpligen kunde upprättas förrän tidigast den 1 juli 1933. Det syntes nämligen vara förenat med icke ringa svårigheter att under den jämförelsevis viktiga övergångstid, som återstode från den 1 november 1932 intill tidpunkten för de kemiska, bakteriologiska och botaniska avdelningarnas förflyttning, ställa nämnda avdelningar under en ny organisation och närmast jordbruksförsöksanstaltens chef, helst som denne samtidigt skulle hava till viktig uppgift att nyorganisera ifrågavarande försöksanstalt. Men att låta förenämnda tre försöksavdelningar direkt sortera under vederbörande styrelse, under det att jordbruksförsöksanstalten — jämte den friställda mejeriavdelningen — ställdes under särskild chef, syntes icke heller vara ändamålsenligt.

Uppskötes åtgärden att upprätta en särskild jordbruksförsöksanstalt, bleve den nuvarande centralanstaltens organisation — med bortseende från växtskyddsanstaltens inrättande — i huvudsak oförändrad under det budgetår, varom nu närmast vore fråga. Detta syntes i viss mån underlätta genomförandet av centralanstaltens omorganisation och förflyttning, och ur budgetteknisk synpunkt skulle därigenom åstadkommas viss förenkling, så vitt anginge anslag för räkenskapsåret 1932/1933.

På grund av det anförda har styrelsen ansett sig böra föreslå, att jordbruksförsöksanstalten upprättas först efter utgången av räkenskapsåret 1932/1933.

I fråga om ordnandet av den nuvarande centralanstaltens ekonomiska förhållanden i anledning av den sålunda föreslagna framflyttningen av tidpunkten för anstaltens omorganisation yttrar styrelsen.

De två nya assistentbefattningarna vid jordbruksavdelningen, som i det föregående motiverats, vore även vid oförändrad omorganisation erforderliga. Däremot syntes med inrättandet av kanslibiträdesbefattningen böra tillsvidare anstå och nuvarande anordningar för kansliarbetets fullgörande bibehållas till tidpunkten för omorganisationens genomförande. Beträffande andra driftkostnader än löner borde det föreslagna uppskovet med jordbruksförsöksanstaltens upprättande föranleda, att liksom tidigare gemensam stat uppgjordes för samtliga försöksavdelningar vid centralanstalten, dock med bortseende från de delar därav, som skulle överflyttas till växtskyddsanstalten.

Yttranden. *Statskontoret* har i sitt förutnämnda utlåtande den 27 januari 1932 över anstaltsstyrelsens framställning erinrat om följande.

Vid framläggande av 1931 års proposition angående den högre lantbruksundervisningens ordnande m. m. framhöll föredragande departementschefen, att behovet av assistenter vid den nya centralanstaltens jordbruksavdelning borde underkastas förnyad prövning mera omedelbart före förflyttningen, då det borde bliva lättare att avgöra, huruvida medel från annat håll komme att stå till förfogande för viss del av ifrågavarande ändamål. Då det fortfarande syntes vara oklart, i vad mån för framtiden tillskott av enskilda medel för ändamålet kunde påräknas, ansåge statskontoret för sin del lämpligt, att frågan om behovet av assistenter vid jordbruksavdelningen icke nu upptoges till avgörande. I övrigt hade statskontoret icke funnit anledning till erinran mot anstaltsstyrelsens förslag.

Lantbrukshögskolekommitterade hava i förut nämnda utlåtande den 25 februari 1932 närmast yttrat sig angående den av styrelsen för centralanstalten framlagda planen för förflyttning till Ultuna av centralanstaltens olika avdelningar och därvid anfört i huvudsak följande.

Föreståndaren för centralanstaltens avdelning i lantbrukskemi borde tillika med avdelningens försöksverksamhet överflyttas till högskolan, så snart dennas institution för detta ämne blivit färdig, vilket beräknades ske till den 1 november 1933. Vid samma tidpunkt ansåges jämväl den bakteriologiska försöksverksamheten kunna överflyttas till högskolan.

Vad överflyttningen av den botaniska avdelningens växtfysiologiska arbete beträffade, ansåge sig högskolekommitterade böra påpeka, att de i samtidig skrivelse till Kungl. Maj:t framhållit, att reparation och tillbyggnad av den för denna avdelning avsedda byggnaden torde kunna genomföras tidigast under tiden 1 november 1934—1 november 1935. Överflyttningen av berörda försöksverksamhet syntes således icke kunna ske före den 1 november sistnämnda år.

I samband med uppgjort byggnadsprogram för lantbrukshögskolan hade den föreliggande planen till den vid lantbrukshögskolan förlagda fristående centralanstalten, omfattande den nuvarande centralanstaltens avdelningar för jordbruk och husdjursskötsel, ännu icke kunnat upptagas till mera ingående prövning. Kommitterade hade nämligen funnit det angeläget, att frågan om de för lantbrukshögskolan behövliga nybyggnaderna och reparationerna först avgjordes. Med hänsyn till den oundvikliga kostnadsökning, som härför visat sig vara behövlig, och dessutom till det nuvarande svåra ekonomiska läget hade kommitterade funnit lämpligt föreslå, att byggnadskostnaderna fördelades på en längre tidrymd, än som var föreslagen i Kungl. Maj:ts proposition nr 143 till 1931 års riksdag. Av samma skäl hade kommitterade tänkt sig, att den behövliga nybyggnaden för den till Ultuna förlagda centralanstalten också finge anstå något längre, än som föreslagits i nyssnämnda proposition. Emellertid hade kommitterade vid uppgörande av byggnadsplan för lantbrukshögskolan utgått från att den blivande centralanstaltens nybyggnad placerades i närheten av Ultuna lantbruksinstituts nuvarande försöksfält. Här funnes lämpligt utrymme såväl för centralanstaltens huvudbyggnad som för i framtiden behövliga försöksstallar m. m.

I enlighet med det anförda syntes det böra beräknas, att överflyttningen till Ultuna av centralanstaltens avdelningar för jordbruks- och husdjursförsök komme att anstå ett eller ett par år längre, än som förutsattes i den remitterade skrivelsen och i Kungl. Maj:ts berörda proposition till 1931 års riksdag.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har i sitt utlåtande den 28 januari 1932 icke särskilt uttalat sig i de delar av anstaltsstyrelsens skrivelse, som nu blivit berörda.

Departementschefen.

Såsom centralanstaltens styrelse och lantbrukshögskolekommitterade framhållit, lärer det med hänsyn till pågående byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan icke bliva möjligt att, på sätt i 1931 års proposition förutsattes, redan den 1 november 1932 till Ultuna överflytta centralanstaltens kemiska, bakteriologiska och botaniska avdelningar. Vid sådant förhållande anser jag i likhet med anstaltsstyrelsen det lämpligast vara, att även med det planerade ombildandet av anstaltens jordbruksavdelning och husdjursavdelning — den sistnämnda med undantag för dess underavdelning för mejerihantering — till en blivande centralanstalt för jordbruksförsök får anstå till någon tidpunkt längre fram, helst som, enligt vad lantbrukshögskolekommitterade beräkna, tidpunkten för förflyttningen av den ombildade centralanstalten till Ultuna kan komma att förskjutas ett eller annat år längre fram i tiden än vad som i den ursprungliga planen angivits. Frågan om den lämpligaste tidpunkten för anstaltens omorganisation torde därför få upptagas till prövning ett kommande år. Jag vill alltså tillstyrka anstaltsstyrelsens förslag, att den nuvarande centralanstalten under budgetåret 1932/1933 bibehålles vid sin nuvarande organisation och sina nuvarande verksamhetsformer, med undantag allenast för de ändringar, som följa av den nya växtskyddsanstal-

tens inrättande samt underavdelningens för mejerihantering upporganiserande till en självständig avdelning inom centralanstalten.

Vid bifall härtill torde det icke vara erforderligt att för innevarande års riksdag framlägga något definitivt förslag till personalstat för den blivande nya centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet.

Framflyttandet av tidpunkten för centralanstaltens omorganisation föranleder självfallet den jämkningen i de uti 1931 års proposition föreslagna övergångsanordningarna, att den avsedda indragningen den 1 november 1932 av de båda föreståndarbefattningarna å kemiska och botaniska avdelningarna tillsvidare icke vidtages. De förändringar i personalförhållandena vid centralanstalten, som erfordras för nästkommande budgetår, begränsas därför till följande åtgärder.

Enär föreståndaren å bakteriologiska avdelningen och laboratorn å kemiska avdelningen enligt mitt förmenande böra tillträda för dem avsedda befattningar å lantbrukshögskolans stat redan den 1 juli 1932, böra de av dem nu innehavda befattningarna vid centralanstalten vid samma tidpunkt indragas. Jag förutsätter härvid i likhet med anstaltsstyrelsen, att ifrågavarande befattningshavare i samband med deras utnämning till tjänst vid högskolan åläggas skyldighet att utan hinder av deras undervisningsskyldighet därstädes leda arbetet å centralanstaltens bakteriologiska avdelning, respektive deltaga i verksamheten å anstaltens kemiska avdelning, så länge dessa avdelningar fortfarande äro förlagda till Experimentalfältet. Jag torde få erinra, att befattningshavarna i fråga i förenämnda särskilda skrivelser till Kungl. Maj:t den 19 januari 1932 förklarat sig därtill villiga under förutsättning, att anslag upptoges å centralanstaltens stat för bestridande av kostnaderna för de resor, de i anledning härav skulle hava att företaga mellan Ultuna och Experimentalfältet.

Vidare skulle i enlighet med övergångsplanen befattningen såsom överassistent å husdjursavdelningen samt befattningarna såsom föreståndare för entomologiska avdelningen, vaktmästare å samma avdelning samt laborator å botaniska avdelningen indragas den 1 november 1932 och de nuvarande innehavarna av dessa befattningar uppföras å övergångsstat. Jag förordar, att ifrågavarande befattningshavare upptagas å övergångsstat redan från och med den 1 juli 1932. Den för närvarande vakanta laboratorstjänsten å entomologiska avdelningen, bör, såsom varande obehövlig efter den 1 november 1932, indragas sistnämnda dag.

Å andra sidan erfordras för den nyorganiserade mejeriavdelningen en ny ordinarie avdelningsföreståndare från och med den 1 november 1932.

I enlighet härmed skulle antalet ordinarie befattningar vid centralanstalten regleras på följande sätt.

Å anstaltens ordinarie stat äro för närvarande uppförda 6 avdelningsföreståndare. Av dessa skall en befattning, nämligen avdelningsföreståndartjänsten å bakteriologiska avdelningen, indragas. Däremot tillkom-

mer en ny avdelningsföreståndarbefattning å mejeriavdelningen. Antalet ordinarie avdelningsföreståndare skulle följaktligen fortfarande bliva 6, därav en befattning, nämligen avdelningsföreståndarbefattningen å entomologiska avdelningen, å övergångsstat. Innehavaren av sistnämnda tjänst skall från och med den 1 november 1932 vara skyldig att tjänstgöra såsom avdelningsföreståndare vid växtskyddsanstaltens entomologiska avdelning och såsom denna anstalts chef.

Antalet å anstaltens stat uppförda ordinarie överassistenter är för närvarande 2. Den ena av dessa, nämligen överassistenten å husdjursavdelningen, uppföres likaledes den 1 juli 1932 å övergångsstat, med skyldighet att efter den 1 november 1932 tjänstgöra å den omorganiserade avdelningen för mejeriförsök.

Av de 4 å anstaltens stat upptagna ordinarie laboratorerna övergår en befattningshavare, nämligen laboratorn å kemiska avdelningen, till lantbrukshögskolans stat den 1 juli 1932. Motsvarande befattning vid centralanstalten indrages samma dag. Laboratorn å botaniska avdelningen överflyttas den 1 juli 1932 till övergångsstat med skyldighet att, där så erfordras, tjänstgöra vid den nya växtskyddsanstalten. Av de båda övriga laboratorsbefattningarna, nämligen å husdjursavdelningen och å entomologiska avdelningen, indrages den sistnämnda den 1 november 1932.

De nuvarande 5 vaktmästarbefattningarna bibehållas allenast med den ändring, att vaktmästarbefattningen å entomologiska avdelningen upptages å övergångsstat, med skyldighet för innehavaren att bestrida vaktmästargöromål vid växtskyddsanstalten.

Styrelsen för centralanstalten har föreslagit, att oberoende av det ifrågasatta uppskovet med centralanstaltens omorganisation 2 av de i planen för den nya centralanstalten upptagna assistenterna å jordbruksavdelningen måtte få anställas redan från och med den 1 november 1932. Beträffande detta förslag har statskontoret yttrat, att frågan om anställande av nya assistenter icke nu borde upptagas till avgörande. I betraktande emellertid av vad anstaltsstyrelsen anfört rörande behovet av personalförstärkning har jag ansett mig böra förorda, att arbetskrafterna å jordbruksavdelningen utökas med 1 extra assistent. Beträffande arvodet till ifrågavarande assistent vill jag nämna, att jag vid upprättande av det förslag till löne- och omkostnadsstat för centralanstalten, vartill jag i det följande återkommer, räknat med ett årligt belopp av 3,600 kronor.

Till frågan om löneförmånerna för assistenterna i övrigt vid centralanstaltens olika avdelningar torde det icke vara erforderligt att nu taga ställning i annan mån än vad angår arvoden under budgetåret 1932/1933. I detta hänseende tillstyrker jag anstaltsstyrelsens förslag, att arvodesbeloppen beräknas enligt de grunder, som gälla under innevarande budgetperiod. Jag förutsätter dock härvid, att, därest på grund av avgång eller av annan anledning nyanställning av assistenter sker, sådan hänsyn vid lönebestämningen tages till de arvoden, som enligt den allmänna planen för omorganisationen skola tillkomma assistenter vid de olika avdelnin-

garna, att eventuella regleringar av löneförmånerna i samband med omorganisationens genomförande därigenom underlättas.

Vidkommande de av anstaltsstyrelsen i övrigt framförda spörsmålen torde jag få framhålla, att jag utgår ifrån att åtminstone tillsvidare och så länge centralanstalten bibehålles vid nuvarande organisationsform någon förändring icke vidtages i den nuvarande ordningen för ombesörjande av sekreterar- och redogöraråliggandena hos centralanstaltens styrelse och för bestridande av uppdraget såsom ordförande i centralanstaltens nämnd.

Frågan om återbesättande av vissa nu vakanta ordinarie befattningar vid anstaltens jordbruksavdelning anhåller jag efter närmare övervägande få framdeles för Kungl. Maj:t anmäla. Jag vill dock redan nu hava framhållit, att det synes mig, som om de föreslagna ändringarna i jordbruksavdelningens inre organisation skulle kunna utan olägenhet anstå till tidpunkten för den nya centralanstaltens upprättande.

Till frågan om beräknande av centralanstaltens anslagsbehov återkommer jag i det följande.

Frågan om ett provisoriskt laboratorium för centralanstalten efter omorganisationen.

I detta sammanhang torde jag också böra något beröra den av styrelsen för centralanstalten upptagna frågan angående anordnande av ett provisoriskt laboratorium för centralanstalten efter dess omorganisation och den kemiska avdelningens förflyttning till lantbrukshögskolan. Härom anför anstaltsstyrelsen följande.

Centralanstaltens avdelning för lantbrukskemi ålåge för närvarande att vid sidan av egen forsknings- och försöksverksamhet utföra de analytiska undersökningar, som påkallades av övriga avdelningars försöksverksamhet. Denna senare uppgift komme avdelningen att bibehålla även sedan den jämlikt riksdagens beslut införlivats med lantbrukshögskolan. Sedan den kemiska avdelningen förflyttats från Experimentalfältet, erfordrades emellertid för den nya jordbruksförsöksanstaltens del, så länge denna anstalt ännu vore kvar därstädes, vissa laboratorieanordningar för att möjliggöra utförandet av driftsanalyser för försöksanstalten.

Vid den kemiska avdelningen funnes för närvarande en föreståndare, en laborator, en assistent och tre extra assistenter. Det hade beräknats, att ungefär hälften av avdelningens arbetskraft toges i anspråk för utförande av driftsanalyser. Vederbörande utredningsmän hade i sitt alternativ D, som innebure att jordbruksförsöksanstalten skulle utrustas med eget driftslaboratorium, beräknat, att för de kemiska analysuppgifterna vid försöksanstalten erfordrades en laborator (B 26), en förste assistent (e. o. B 21) och en assistent (arvode 4,200 kronor). Styrelsen ansåge, att nu ifrågavarande provisoriska kemiska laboratorium borde vara utrustat med arbetskraft i den omfattning, att det utav jordbruksförsöksanstaltens verksamhet påkallade behovet av driftsanalyser bleve på ett nöjaktigt sätt tillgodosett. Å andra sidan hölle styrelsen emellertid före, att jordbruksförsöksanstalten även efter den kemiska avdelningens förflyttning till lantbrukshögskolan borde kunna för sin verksamhet påräkna stödet av den speciella sakkunskap, som funnes representerad vid avdelningen. Här-

av syntes följa, att vid det provisoriska laboratoriet sysselsatta arbetskrafter ej nödvändigt behövde hava de kvalifikationer och beredas den löneställning, som kunde vara erforderligt om försöksanstaltens laboratorium vore organiserat såsom fullt självständigt. Styrelsen föresloge, att behovet av arbetskraft vid ifrågavarande driftslaboratorium beräknades till en assistent och två extra assistenter. Vid laboratoriet förefunnes därjämte behov av ett vaktmästarbiträde. I överensstämmelse med vad sålunda sagts och under hänsynstagande till den nuvarande kemiska avdelningens driftsutgifter kunde kostnaderna för ifrågavarande provisoriska laboratorieanordningar skäligen beräknas på följande sätt:

1 assistent	6,300	
2 extra assistenter (arvode à 4,320 kr.)	8,640	
1 vaktmästarbiträde	1,800	16,740
Övriga utgifter		7,000
	Summa kronor	23,740.

Det syntes kunna förväntas, att kostnaderna för ifrågavarande tillfälliga laboratorieanordningar skulle till icke ringa del kunna kompenseras genom minskning under övergångsåren i vissa för lantbrukshögskolan beräknade utgifter för den kemiska institutionen.

Laboratoriet syntes lämpligen böra inrymmas i vissa av den nuvarande kemiska avdelningens lokaler. Något särskilt anslag för nyanskaffning av instrument och inventarier m. m. syntes icke vara erforderligt.

Styrelsen hade föreslagit, att den kemiska avdelningen finge fortsätta sin verksamhet vid Experimentalfältet åtminstone till den 1 juli 1933 uti i stort sett oförändrad omfattning. Vid beslut i enlighet härmed skulle för budgetåret 1932/1933 icke erfordras särskilt anslag till provisoriska laboratorieanordningar för jordbruksförsöksanstalten, liksom ej heller till ytterligare personal vid centralanstaltens kemiska avdelning. Styrelsen förutsatte därvid, att kemiska avdelningen, åtminstone icke under denna tid skulle betungas med analysarbete för institutioner vid lantbrukshögskolan.

Yttrande.

Lantbrukshögskolekommitterade hava uttalat, att kommitterade icke hade något att erinra mot de av centralanstaltens styrelse föreslagna anordningarna för genomförande av behövliga analytiska arbeten vid centralanstalten, så länge dess praktiska avdelningar ännu låge kvar vid Experimentalfältet.

Departementschefen.

De av centralanstaltens styrelse föreslagna provisoriska laboratorieanordningarna efter den kemiska avdelningens förflyttning till lantbrukshögskolan synas mig i huvudsak kunna godtagas; och i den mån redan under budgetperioden 1932/1933 åtgärder skulle erfordras för organiserandet av de blivande laboratorieundersökningarna, torde de av styrelsen angivna riktlinjerna kunna tjäna till ledning. Jag vill emellertid hava framhållit, att vad jag sålunda anfört icke innebär ett definitivt ståndpunktstagande från min sida i fråga om de löneförmåner, som enligt styrelsens förslag skulle tillkomma den personal, som avdelas för det ifråga-

satta laboratoriet. Såsom styrelsen anfört skulle nämligen under nästkommande budgetår särskilda medel icke behöva anvisas för ändamålet.

Förslag till löne och omkostnadsstat.

Centralanstaltens styrelse.

Styrelsen för centralanstalten har föreslagit, att beträffande den nuvarande verksamheten vid centralanstalten måtte för budgetåret 1932/1933 upprättas två stater, nämligen en för centralanstalten och en för växtskyddsanstalten. Centralanstaltens stat borde avse budgetåret i dess helhet och växtskyddsanstaltens stat tiden den 1 november 1932—den 30 juni 1933.

Vad anginge centralanstalten syntes anslag för sagda budgetår böra utgå i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande stat, dock med iakttagande av de förändringar, som föranleddes av växtskyddsanstaltens tillkomst ävensom olika av styrelsen i dess skrivelse motiverade jämkningar. För innevarande budgetår vore anslaget till centralanstalten fastställd till 389,350 kronor.

Den minskning i anslaget till centralanstalten, som föranleddes av att växtskyddsanstalten från och med den 1 november 1932 övertoge entomologiska avdelningens och en del av botaniska avdelningens verksamhet, ansåge styrelsen skäligen böra beräknas på följande sätt:

Entomologiska avdelningen (per år):			
anslagsbelopp till avdelningen enligt gällande stat		45,052	
andel i centralanstaltens allmänna utgifter (beräknad)		5,000	50,052
Botaniska avdelningen (per år):			
1 laborator	9,540		
1 extra assistent	4,302		
Övriga utgifter för avdelningen enligt stat (beräknad andel)	3,000	16,842	
Andel i centralanstaltens allmänna utgifter (beräknad)		2,500	19,342
		Summa kronor	69,394.

För budgetåret 1932/1933 borde alltså minskningen beräknas till två tredjedelar av 69,394 kronor eller 46,263 kronor.

I enlighet med vad tidigare anförts syntes de nuvarande innehavarna av befattningarna såsom föreståndare för centralanstaltens bakteriologiska avdelning samt laborator vid anstaltens kemiska avdelning böra överföras på lantbrukshögskolans stat senast från och med den 1 november 1932. I anslutning härtill borde för dem avsedda anslag till avlöningsmedel bortfalla ur centralanstaltens stat. I nu gällande stat för centralanstalten funnes för ifrågavarande befattningshavare upptagna följande avlöningsbelopp:

Bakteriologiska avdelningen	
1 avdelningsföreståndare	11,460
Kemiska avdelningen	
1 laborator	9,540
Summa kronor	21,000.

För det budgetår, varom nu vore fråga, syntes minskningen på denna punkt böra upptagas med två tredjedelar av sistnämnda belopp eller 14,000 kronor. Därest berörda befattningshavare skulle anses böra överföras på lantbrukshögskolans stat tidigare än den 1 november 1932, kunde minskningen givetvis upptagas med i motsvarande grad förhöjt belopp.

En annan, mindre minskning i anslaget till centralanstalten föranleddes av förutvarande innehavarens av assistentbefattningen vid jordbruksavdelningen bortgång. För nämnda assistent funnes i staten upptaget ett personligt lönetillägg av 150 kronor, vilket belopp nu borde utgå.

Å andra sidan hade i det föregående motiverats viss höjning i anslaget på några punkter, nämligen

Jordbruksavdelningen		
1 assistent	4,800	
1 assistent	3,600	8,400
Mejeriavdelningen		
1 avdelningsföreståndare	11,460	
Tillägg till nu utgående expensanslag	1,600	13,060
	Summa kronor	21,460.

För budgetåret 1932/1933 borde höjningen upptagas med två tredjedelar av 21,460 kronor eller med 14,307 kronor.

Till ersättningar — att utgå enligt allmänna resereglementet eller i annan ordning — åt föreståndaren för centralanstaltens bakteriologiska avdelning och laboratorn vid dess kemiska avdelning för resekostnader, som kunde väntas uppstå i anledning av deras överflyttande på lantbrukshögskolans stat, syntes böra i centralanstaltens stat upptagas särskilt belopp av förslagsanslags natur. Styrelsen ville föreslå, att nämnda post beräknades till 4,000 kronor.

Anslaget till centralanstalten för budgetåret 1932/1933 syntes alltså böra utgå med 389,350 — (46,263 + 14,000 + 150) + 14,307 + 4,000 = 347,244 kronor.

Departements chefen.

Med hänsyn till att växtskyddsanstalten skall inrättas redan den 1 november 1932 och sålunda under den större delen av budgetåret 1932/1933 arbeta såsom en i förhållande till centralanstalten fristående institution ansluter jag mig till styrelsens för centralanstalten uttalade mening, att för budgetåret 1932/1933 särskilda kostnadsstater böra upprättas för de båda anstalterna. I enlighet härmed bör centralanstaltens kostnadsstat för sagda budgetår avse samtliga nuvarande avdelningars utgifter för tiden den 1 juli—den 31 oktober 1932 samt, för den återstående delen av budgetperioden, de utgifter, som hänföra sig till de i centralanstaltens organisation efter växtskyddsanstaltens inrättande kvarstående avdelningarna.

Då vidare den nuvarande centralanstaltens verksamhet kommer att under nämnda budgetår fortgå i stort sett oförändrad, om man bortser från de arbetsuppgifter, som den 1 november 1932 övertagas av växtskyddsanstalten, har jag ej heller något att erinra mot att statberäkningarna grundas på de för innevarande budgetperiod rådande förhållandena. Jag förordar alltså, att i den nu gällande staten i huvudsak endast vidtagas sådana änd-

ringar i anslagsposterna, som betingas dels av ett utbrytande ur centralanstaltens organisation av de delar, som skola ingå i växtskyddsanstalten, dels ock av underavdelningens för mejerihantering ombildande till en självständig avdelning inom centralanstalten.

Vad angår själva den av anstaltsstyrelsen verkställda beräkningen av anslaget till centralanstalten för nästkommande budgetår, har jag funnit anledning till uttalanden eller erinran allenast i följande hänseenden.

Enär man icke torde kunna undvika en viss ökning i driftkostnaderna för mejeriavdelningen efter dess omorganisation till självständig avdelning inom centralanstalten, finner jag mig icke nu böra motsätta mig, att för nästa budgetår ett belopp av 1,067 kronor (två tredjedelar av 1,600 kronor) ställes till anstaltens förfogande utöver det för ändamålet, i nu gällande stat beräknade beloppet.

Jag tillstyrker vidare anstaltsstyrelsens förslag, att å centralanstaltens stat upptages en särskild anslagspost av 4,000 kronor, avedd för bestridande av kostnaderna för de resor, som avdelningsföreståndaren å bakteriologiska avdelningen och laboratorn å kemiska avdelningen skulle efter övergång till befattning vid lantbrukshögskolan hava att företaga mellan Ultuna och Experimentalfältet för ledande av, respektive deltagande i arbetena å vederbörande avdelning vid centralanstalten. Jag anser mig dock härvid icke kunna förorda, att denna anslagspost gives förslagsanslags karaktär. Jag förutsätter nämligen, att ifrågavarande resor så planläggas, att resekostnaderna kunna hållas inom ramen av det för ändamålet föreslagna anslagsbeloppet.

Med hänsyn till att medel för avlönande av nu nämnda två befattningshavare för hela budgetåret 1932/1933 beräknats å lantbrukshögskolans stat, bör motsvarande minskning å centralanstaltens stat beräknas till 21,000 kronor i stället för det av anstaltsstyrelsen angivna beloppet, 14,000 kronor.

Såsom följd härav och med beaktande av vad jag förut anfört i fråga om anställande av assistenter å jordbruksavdelningen bör det av styrelsen beräknade totala anslaget till centralanstalten, 347,244 kronor, minskas med (7,000 + 3,200 =) 10,200 kronor till, i avrundat tal, 337,000 kronor.

Av detta belopp beräknar jag, att 17,600 kronor bliva erforderliga till avlöningar åt befattningshavare å övergångsstat. Jag har vid denna beräkning utgått från att föreståndaren och vaktmästaren å entomologiska avdelningen samt laboratorn å botaniska avdelningen skola under tiden 1 juli—31 oktober 1932 uppbära lön från anslag å centralanstaltens övergångsstat och för den övriga delen av budgetåret från anslag å växtskyddsanstaltens stat.

Enligt mitt förslag bör staten för centralanstalten för budgetåret 1932/1933 erhålla följande utseende:

Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*	kronor 88,550
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	» 2,000
Arvode till lantbruksakademiens sekreterare i egenskap av ledamot och sekreterare i styrelsen för centralanstalten samt ordförande i dess nämnd 700 kronor, ävensom arvoden till envar av 8 assistenter à 6,300 kronor, *förslagsanslag*	» 47,550
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	» 44,200
Reseersättningar till vissa befattningshavare vid lantbrukshögskolan	» 4,000
Övriga utgifter	» 133,100
Summa *förslagsanslag*	kronor 319,400.

Övergångsstat.

Avlöningar, *förslagsanslag* ..... kronor 17,600.

C) Statens växtskyddsanstalt.

Enligt Kungl. Maj:ts i proposition nr 143 till 1931 års riksdag avgivna, av riksdagen utan erinran lämnade förslag skall växtskyddsanstalten omfatta tre avdelningar, nämligen en växtpatologisk, en entomologisk samt en upplysnings- och administrativ avdelning. Anstalten skall, bland annat, övertaga centralanstaltens lantbruksentomologiska avdelnings uppgifter ävensom de uppgifter av växpatologisk karaktär, som nu åvila dess lantbruksbotaniska avdelning. Av anstaltens tre avdelningar avses den växtpatologiska och den entomologiska avdelningen skola omhänderhava det mera vetenskapligt inriktade växtskyddsarbetet avseende respektive växtsjukdomar och skadedjur, under det att upplysnings- och administrativa avdelningen förutsättes skola handlägga de mera praktiskt betonade växtskyddsuppgifterna, såsom upplysnings- och informationsverksamhet på växtskyddsområdet, växtinspektion, potatisinspektion samt ärenden, som kunna påkallas av det direkta statliga bekämpandet av vissa växtsjukdomar. **1931 års riksdag.**

För växtskyddsanstalten skall finnas en särskild styrelse, bestående av två av Kungl. Maj:t och två av lantbruksakademien utsedda ledamöter jämte anstaltens chef som självskriven ledamot av styrelsen.

Enligt propositionen skall vid anstalten finnas anställda följande befattningshavare.

Växtpatologiska avdelningen:

1 avdelningsföreståndare,
1 förste assistent,
1 assistent.

Entomologiska avdelningen:
1 avdelningsföreståndare,
1 förste assitent,
1 assistent.

Upplysnings- och administrativa avdelningen:
1 avdelningsföreståndare,
1 förste assistent.

Gemensamt:
1 maskinist och vaktmästare,
1 kontorsbiträde.

Därutöver skulle tillfälliga arbetsbiträden anställas i mån av behov. För försöksverksamheten på biodlingens område, vilken för närvarande är knuten till centralanstaltens entomologiska avdelning, förutsattes, att liksom nu särskild personal anställdes. Denna ingår icke i ovanstående förteckning.

Utav avdelningsföreståndarna har en avsetts skola fungera såsom chef för växtskyddsanstalten.

I fråga om befattningshavarnas löneställning innefattade propositionen, att avdelningsföreståndarna skulle äga åtnjuta lön enligt lönegrad B 28, dock att den avdelningsföreståndare, som tillika fungerade som anstaltens chef, borde tillhöra lönegrad B 30, att förste assistenterna skulle vara extra ordinarie tjänstemän med placering i 21:a lönegraden samt att envar av de extra assistenterna skulle åtnjuta årligt arvode av 4,200 kronor. Av den för anstalten gemensamma personalen skulle maskinisten och vaktmästaren vara placerad i lönegrad B 7 och kontorsbiträdet i lönegrad B 4.

Propositionen utgick från att anstalten skulle tillsvidare vara upppförd å *extra* stat.

Växtskyddsanstaltens organisation m. m.

Centralanstaltens styrelse.

I förenämnda skrivelse den 21 december 1931 har *styrelsen för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet* framlagt förslag i fråga om anslag till växtskyddsanstalten för nästkommande budgetår m. m. Till en början har därvid styrelsen upptagit till behandling vissa i sammanhang med anstaltens inrättande stående organisationsspörsmål. Härutinnan yttrar styrelsen.

Styrelsen ville ifrågasätta, huruvida icke benämningen »upplysnings- och administrativa avdelningen» lämpligen borde ändras till »upplysnings- och kontrollavdelningen». Det hade ju icke avsetts, att ifrågavarande avdelning som sådan skulle omhänderhava växtskyddsanstaltens inre administration, men den tidigare föreslagna benämningen på avdelningen syntes lätt kunna giva anledning till en sådan uppfattning och alltså missförstås. Ordet »kontroll» syntes då bättre motsvara, vad avdelningen närmast hade att syssla med vid sidan av upplysningsverksamheten. Styrelsen tilläte sig därför att i fortsättningen beträffande omförmälda avdelning använda benämningen upplysnings- och kontrollavdelningen.

Växtskyddsanstalten hade förutsatts skola inrättas från och med den 1

november 1932. Enligt styrelsens mening vore det angeläget, att växtskyddsanstalten trädde i verksamhet vid den sålunda bestämda tidpunkten. Enär den övriga verksamheten vid centralanstaltens botaniska avdelning icke, såvitt kunde bedömas, torde hinna överflyttas till lantbrukshögskolan vid nämnda tid, syntes det visserligen icke kunna undgås, att frånskiljandet av den växtpatologiska forskningen bleve förenat med vissa svårigheter, närmast betingade av de för handen varande lokalförhållandena. Styrelsen hade likväl kommit till den uppfattningen, att dessa svårigheter icke vore större, än att de borde kunna övervinnas.

För växtskyddsanstalten skulle finnas en särskild styrelse, bestående av två av Kungl. Maj:t och två av lantbruksakademien utsedda ledamöter jämte anstaltens chef som självskriven ledamot av styrelsen. Ehuru växtskyddsanstalten skulle inrättas först den 1 november 1932, ansåge centralanstaltens styrelse det önskvärt, att den nya styrelsen tillsattes redan omkring den 1 juli 1932. Under den närmaste tiden därefter torde nämligen flera viktiga frågor böra upptagas till avgörande, såsom uppgörande av förslag till instruktion för växtskyddsanstalten, anställande av olika befattningshavare vid anstalten ävensom framställning om anslag till anstalten för budgetåret 1933/1934. Det syntes vara ändamålsenligt, att den nya styrelsen för växtskyddsanstalten finge tillfälle att handlägga dessa ärenden.

Styrelsen förutsatte, att växtskyddsanstaltens styrelse under tiden till den 1 november 1932 endast skulle handhava de uppgifter, som direkt stode i samband med växtskyddsanstaltens upprättande och att centralanstaltens styrelse fortfarande intill sistnämnda tidpunkt skulle övervaka själva försöksverksamheten på det entomologiska och växtpatologiska området.

Beträffande personalbehovet vid den nya anstalten anför styrelsen.

Personalstaten upptoge för vardera av växtpatologiska och entomologiska avdelningarna en förste assistent mindre än vad på sin tid föreslagits av vederbörande utredningsmän. Styrelsen funne det vara beklagligt, att en sådan beskärning av berörda förslag befunnits vara nödvändig, och ansåge sig icke böra underlåta att framhålla, att det för växtskyddsanstalten torde bliva förenat med betydande svårigheter att med den personal, som jämlikt riksdagens beslut stode anstalten till buds, på ett fullt tillfredsställande sätt fylla sin uppgift. I detta sammanhang förtjänade jämväl beaktas, att växtskyddsanstalten icke torde, på sätt hittills varit fallet beträffande botaniska och entomologiska avdelningarna, kunna för kemiska uppgifter påräkna nämnvärt stöd från den kemiska avdelningen vid centralanstalten.

Jämlikt riksdagens bemyndigande ägde Kungl. Maj:t vidtaga åtgärder för att till den 1 november 1932 besätta en avdelningsföreståndarbefattning vid växtskyddsanstalten. I anledning härav finge styrelsen föreslå, att laboratorn K. M. T. Lindfors måtte förordnas till föreståndare för växtskyddsanstaltens upplysnings- och kontrollavdelning. Till stöd härför finge anföras, att Lindfors under de senare åren i huvudsak haft sin verksamhet inriktad på sådana uppgifter, som i fortsättningen skulle ankomma på nyssnämnda avdelning, såsom växtinspektionen samt åtgärder till potatiskräftans bekämpande. I en till styrelsen ingiven skrivelse hade Lindfors förklarat, att han helst önskade komma i fråga såsom föreståndare för nämnda avdelning.

Vidare finge styrelsen hemställa, att åt styrelsen måtte uppdragas att vidtaga förberedande åtgärder för tillsättande av befattningen såsom föreståndare för den växtpatologiska avdelningen vid växtskyddsanstalten. I avseende på ifrågavarande befattningshavares åligganden syntes i detta sammanhang endast behöva angivas, att han hade att leda och deltaga i verksamheten vid den växtpatologiska avdelningen, vilken skulle hava till uppgift att verkställa undersökningar och utredningar rörande de odlade växternas sjukdomar samt medlen att förekomma och hejda dem. I övrigt borde vid befattningens tillsättande de bestämmelser, som jämlikt instruktion för centralanstalten gällde vid tillsättande av befattning som avdelningsföreståndare, överassistent och laborator vid centralanstalten, i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Övriga befattningshavare vid växtskyddsanstalten — assistenter och kontorsbiträde — syntes böra antagas av växtskyddsanstaltens styrelse, som därför i enlighet med vad tidigare föreslagits borde tillsättas omkring den 1 juli 1932.

I överensstämmelse med vad nu gällde för statens centrala frökontrollanstalt borde växtskyddsanstaltens chef vara föredragande inför styrelsen beträffande alla ärenden rörande anstalten, där ej styrelsen i särskilt fall annorlunda förordnade, varjämte anstaltens chef borde hava till åligganden att vid styrelsens sammanträden föra protokoll, därest styrelsen icke utsåge annan befattningshavare vid anstalten därtill.

Beträffande kamreraregöromålen vid växtskyddsanstalten hade vederbörande utredningsmän på sin tid föreslagit, att dessa skulle omhänderhavas av lantbruksakademiens kamrerare och notarie. I det av utredningsmännen uppgjorda förslaget till stat för växtskyddsanstalten hade därför icke räknats med någon kostnad för anstalten för ifrågavarande tjänster. Styrelsen förutsatte, att den sålunda föreslagna anordningen åtminstone tills vidare läte sig genomföras.

Ifråga härefter om anstaltens behov av lokaler framhåller styrelsen följande.

De lokaler, som syntes kunna ställas till växtskyddsanstaltens förfogande vid tiden för anstaltens upprättande, kunde icke betraktas såsom tillfredsställande. Sålunda måste verksamheten inrymmas i tre olika institutionsbyggnader, och med undantag av en utav dessa — för den entomologiska forskningsverksamheten — vore de för sitt ändamål mindre lämpliga. Styrelsen hade emellertid icke ansett det möjligt att i detta sammanhang till prövning upptaga spörsmålet om det slutliga ordnandet av växtskyddsanstaltens byggnadsfråga. Detta spörsmål syntes nämligen äga visst samband bland annat med frågan om huru den stora institutionsbyggnaden vid Experimentalfältet i fortsättningen skulle disponeras, och på denna punkt syntes överläggningar mellan staten och lantbruksakademien vara erforderliga. Styrelsen ville alltså föreslå, att tills vidare endast provisoriska anordningar vidtoges för tillgodoseende av växtskyddsanstaltens lokalbehov. De kostnader, som kunde föranledas av åtgärder i sådant hänseende, syntes kunna bestridas av det till centralanstaltens styrelses förfogande ställda anslaget till underhåll av byggnader m. m.

Emellertid ansåge styrelsen sig i detta sammanhang böra anmäla, att jämväl en av de tre byggnader, i vilka växtskyddsanstalten skulle provisoriskt inrymmas, tillhörde lantbruksakademien. Byggnaden hade på sin tid upplåtits av akademien till staten att tagas i anspråk för försöksverk-

samheten vid centralanstalten, så länge denna anstalt upprätthölles med statsmedel. Huruvida ifrågavarande byggnad utan vidare kunde av staten tagas i anspråk för växtskyddsanstalten därom vågade styrelsen icke uttala någon mening.

Tidigare hade anmälts behovet av ett särskilt laboratorium för vissa undersökningar rörande potatiskräftan. Styrelsen ville föreslå, att med anordnandet av ett sådant kräftlaboratorium finge tills vidare anstå.

Slutligen må nämnas, att anstaltsstyrelsen föreslagit, att växtskyddsanstalten måtte redan vid dess inrättande uppföras å ordinarie stat. Till motiv härför anför styrelsen följande.

Centralanstaltens styrelse ville såsom sin mening uttala, att starka skäl syntes tala för att växtskyddsanstalten redan vid anstaltens upprättande uppfördes å ordinarie stat. Det vore ju icke i detta fall fråga om en sådan statens verksamhet, som till huvudsaklig del kunde betecknas såsom ny och oprövad; fastmera hade större delen av den verksamhet, som skulle åvila växtskyddsanstalten, sedan decennier redan bedrivits av staten vid en dess anstalt på ordinarie stat. Av de fem befattningshavare, som skulle ifrågakomma till ordinarie anställning vid växtskyddsanstalten, vore också icke mindre än tre redan nu ordinarie statstjänstemän. Enär envar av dessa befattningshavare — föreståndaren vid entomologiska avdelningen, laboratorn vid botaniska avdelningen samt vaktmästaren vid entomologiska avdelningen — intjänat så många ålderstillägg, att han nu åtnjöte lön enligt den för hans lönegrad ifrågakommande högsta löneklassen, syntes utgifterna för löner till dem icke bliva mindre, om växtskyddsanstalten uppfördes på extra stat, än om den uppfördes på ordinarie stat. På grund härav skulle den verkliga besparing i utgifter, som ernåddes genom att uppföra växtskyddsanstalten på extra stat, icke komma att för närvarande uppgå till såsom beräknats 1,752 kronor, utan till allenast 636 kronor om året. Å andra sidan kunde förväntas, att anstaltens placering på extra stat skulle medföra betydligt ökade svårigheter att särskilt till den befattning som avdelningsföreståndare, vilken skulle nytillsättas, erhålla väl meriterad sökande.

I detta sammanhang torde jag få anmäla en från *Stockholms Gartnersällskap* till Kungl. Maj:t den 7 december 1931 ingiven skrivelse, däri sällskapet, med hänsyn till att de uppgifter, som komme att påvila statens växtskyddsanstalt, i särskild hög grad berörde trädgårdsskötseln, hemställt, att de praktiska trädgårdsmännen måtte bliva representerade i styrelsen för denna anstalt. Över ifrågavarande skrivelse har centralanstaltens styrelse beretts tillfälle att yttra sig, och har styrelsen i sin framställning den 21 december 1931 anmält, att styrelsen icke funnit anledning att uti ifrågavarande sammanhang uttala sig i frågan.

Yttranden.

I sitt utlåtande den 27 januari 1932 har *statskontoret* beträffande växtskyddsanstaltens organisation m. m. uttalat sig allenast i frågan rörande växtskyddsanstaltens uppförande å ordinarie stat. Ämbetsverket anför.

Styrelsen för centralanstalten hade bland annat föreslagit, att den beslutade växtskyddsanstalten skulle redan från dess tillblivelse uppföras på ordinarie stat. De skäl styrelsen härför anfört syntes statskontoret

visserligen vara i viss mån värda beaktande, men ämbetsverket ansåge sig dock, med hänsyn till 1931 års riksdags beslut om anstaltens uppförande på extra stat icke nu kunna förorda bifall till styrelsens ovanberörda hemställan.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har i sitt utlåtande den 28 januari 1932 huvudsakligen yttrat sig ur de synpunkter, nämnden haft att anlägga på ärendet, och därvid till en början berört den av anstaltsstyrelsen till behandling upptagna frågan om växtskyddsanstaltens uppförande på ordinarie stat.

Lönenämnden ville i anledning av styrelsens härutinnan gjorda uttalande erinra, att den nuvarande centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet uppfördes på ordinarie stat så tidigt som år 1907. De båda avdelningar av densamma, som helt eller delvis skulle ingå i växtskyddsanstalten och bilda dess väsentligaste del, hade sålunda sedan lång tid tillbaka haft ordinarie avdelningsföreståndare. Även den nya upplysnings- och administrativa avdelningen hade i viss mån haft motsvarighet inom den hittillsvarande organisationen. Så långt lönenämnden kunnat bedöma frågan, hade nämnden därför närmast kommit till den uppfattningen, att någon erinran knappast borde vara att framställa mot styrelsens förslag, att växtskyddsanstalten redan från början uppfördes å ordinarie stat.

I fråga om befattningshavarnas löneställning anför lönenämnden.

Enligt 1931 års proposition skulle av de tre avdelningsföreståndarna vid växtskyddsanstalten en tillika vara chef för anstalten och i lönehänseende placeras i lönegraden B 30, medan de två övriga avdelningsföreståndarna skulle hänföras till lönegraden B 28. Lönenämnden funne det mindre lämpligt, särskilt om anstalten, på sätt föreslagits, uppfördes å ordinarie stat, att giva den avdelningsföreståndare, som skulle utöva chefskapet över anstalten, en högre lönegradsplacering än de båda övriga avdelningsföreståndarna, varigenom den befattningshavare, som bleve därtill utsedd, komme att bindas vid chefstjänsten, oavsett om han i fortsättningen visade sig därför lämpad eller ej. Vid ett antal andra vetenskapligt betonade institutioner eller högre undervisningsanstalter tillämpades den anordningen, att institutionens eller anstaltens chef utöver de med hans egentliga befattning förenade löneförmånerna uppbure ett särskilt arvode. Så vore exempelvis förhållandet vid statens skogsförsöksanstalt, Chalmers tekniska läroanstalt m. fl., och enahanda avsåges förhållandet också skola bliva vid den omorganiserade jordbruksförsöksanstalten. Nämnden såge sig därför föranlåten föreslå, att samtliga avdelningsföreståndare vid växtskyddsanstalten placerades i lönegrad B 28 samt att den avdelningsföreståndare, som förordnades att vara anstaltens chef, därutöver erhölle ett särskilt årsarvode, förslagsvis 1,000 kronor.

Enligt vad i propositionen utsagts, skulle under övergångstiden de ordinarie befattningshavare vid den nuvarande centralanstalten, vilka överginge till anställning vid växtskyddsanstalten, tillhöra övergångsstat, med skyldighet för dem att tjänstgöra vid växtskyddsanstalten. Om växtskyddsanstalten redan från och med den 1 november 1932 upptoges på ordinarie stat, skulle åtminstone för en av dessa befattningshavare, nämligen laboratorn K. M. T. Lindfors, inträdet i växtskyddsanstaltens tjänst innebära en befordran till högre befattning. I enlighet med vad som el-

jest tillämpades vid tillsättande av ordinarie tjänster inom statsförvaltningen syntes därför under angivna förutsättning de ordinarie befattningar vid växtskyddsanstalten, vilka icke kunde besättas med ordinarie tjänstemän i motsvarande eller högre lönegrad vid den nuvarande centralanstalten, kungöras till ansökan lediga.

Slutligen må nämnas, att *lantbruksstyrelsen* i sitt utlåtande den 14 januari 1932 över styrelsens för centralanstalten förslag till organisation av den nya växtskyddsanstalten m. m. huvudsakligen uppehållit sig vid frågan om sammansättningen av växtskyddsanstaltens styrelse. Lantbruksstyrelsen yttrar.

Nämnda förslag föranledde ingen annan erinran, än att lantbruksstyrelsen med hänsyn till vad som anförts ifråga om sammansättningen av styrelsen för växtskyddsanstalten och gjord framställning, att trädgårdsintressena måtte beaktas vid sistnämnda styrelses tillsättande, ansåge sig böra ifrågasätta, huruvida icke en ändring av nämnda styrelses tillämnade sammansättning borde företagas.

I propositionen den 26 februari 1931, nr 143, angående den högre lantbruksundervisningens ordnande m. m. åberopade chefen för jordbruksdepartementet såsom motiv för sitt förslag, att styrelsen för statens växtskyddsanstalt skulle, förutom av Kungl. Maj:t utsedd ordförande, bestå av fyra ledamöter, varav två utsedda av Kungl Maj:t och två av lantbruksakademien, vederbörande utredningsmäns uttalande om lämpligheten av att akademien finge utse ledamöter av växtskyddsanstaltens styrelse. Lantbruksstyrelsen, som på sin tid yttrat sig över utredningsmännens förslag, fann sig då icke föranlåten att upptaga nämnda detaljspörsmål till särskild granskning. Den omständigheten, att från trädgårdsintresserat håll krav framställts, att de praktiska trädgårdsmännen måtte bliva representerade i sagda styrelse, hade emellertid nu föranlett lantbruksstyrelsen att närmare skärskåda denna fråga och hade det härvid synts styrelsen, som om starka skäl talade för ett tillmötesgående av berörda krav. Ett ordnande av styrelsens sammansättning så, att olika intressen bleve representerade, läte sig emellertid icke så lätt göra, om styrelsen delvis utsåges av tvenne utav varandra oberoende myndigheter. Det syntes lantbruksstyrelsen därför, som om den form för styrelsens tillsättning, som statsmakterna valt beträffande statens centrala frökontrollanstalt — den institution som ifråga om sin verksamhet syntes närmast kunna jämställas med den nya växtskyddsinstitutionen — eller att hela styrelsen utsåges av Kungl. Maj:t, lämnade största möjlighet för ett ur alla synpunkter fullt tillfredsställande personval. Då varken av utredningen eller i ovannämnda proposition framförts mera bärande skäl för att lantbruksakademien skulle utse en del av styrelsen, ansåge lantbruksstyrelsen sig böra hemställa, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för en ändring på denna punkt.

Till en början torde jag få uppehålla mig något vid frågan om sammansättningen av den styrelse, som skall övervaka den blivande växtskyddsanstaltens verksamhet. *Departementschefen.*

I 1931 års proposition framhölls i fråga om växtskyddsanstaltens organisation, hurusom vederbörande utredningsmän hade förordat, att anstalten i fråga borde i likhet med vad som gällde beträffande centralan-

stalten hava en viss anknytning till lantbruksakademien. En sådan anordning hade av utredningsmännen motiverats, bland annat, därmed, att växtskyddsanstalten skulle bliva förlagd till av akademien disponerat område. Men även ur ren försökssynpunkt hade det synts vara för växtskyddsanstalten värdefullt att stå i nära förbindelse med den framdeles sannolikt utvidgade verksamhet, som kunde komma att bedrivas vid akademiens trädgårdsavdelning vid Experimentalfältet. Vidare hade de av växtskyddsanstaltens verksamhet föranledda kamrerargöromålen synts lämpligen kunna, ävenledes i överensstämmelse med vad som gällde för centralanstalten, handhavas av akademiens kamrerare. Härav hade ansetts följa, att akademien lämpligen borde äga att utse ledamöter i växtskyddsanstaltens styrelse.

I enlighet härmed förordades i propositionen att — frånsett den i styrelsen såsom självskriven ledamot ingående anstaltschefen — två ledamöter av styrelsen skulle utses av Kungl. Maj:t och två ledamöter av lantbruksakademien.

Stockholms Gartnersällskap har nu påyrkat, att den praktiska trädgårdsodlingens män måtte bliva representerade i växskyddsanstaltens styrelse. Lantbruksstyrelsen har ansett starka skäl tala för ett tillmötesgående av detta yrkande och, till möjliggörande av ett ur alla synpunkter lämpligt personval, hemställt om sådan ändring i den i 1931 års proposition upptagna organisationsplanen, att hela styrelsen måtte utses av Kungl. Maj:t. Jag vill gärna medgiva, att åtskilliga skäl synas mig tala för en sådan anordning. Men å andra sidan bör enligt min mening ej heller förbises, att det nära samarbete, som uppenbarligen måste äga rum mellan lantbruksakademien och den nya institutionen, utgör ett vägande motiv för, att lantbruksakademien erhåller egen representation i den nya styrelsen. Jag torde få erinra, hurusom alltifrån den tidpunkt, då staten genom inrättande av den nuvarande centralanstalten helt och hållet övertog de å Experimentalfältet befintliga försöksinrättningarna, lantbruksakademien varit företrädd av fyra ledamöter i styrelsen för centralanstalten och att den av lantbruksstyrelsen nu ifrågasatta förändringen sålunda skulle kunna sägas i viss mån innebära en avvikelse från en sedan länge tillämpad princip i fråga om sättet för utseende av det organ, som inför Kungl. Maj:t närmast skall ansvara för verksamhetens bedrivande vid statens till Experimentalfältet förlagda försöksinstitutioner. Det synes mig för övrigt, att även den form för tillsättande av växtskyddsanstaltens styrelse, som i propositionen innefattas, bör kunna inrymma möjlighet till ett hänsynstagande — i den mån så kan finnas lämpligt — till de önskemål i nu ifrågavarande hänseende, som från Stockholms Gartnersällskap blivit framfört. Jag har alltså ansett tillräckliga skäl icke föreligga att förorda en åtgärd i den av lantbruksstyrelsen angivna riktningen.

Vad härefter angår styrelsens för centralanstalten hemställan, att sty-

relsen för den nya anstalten måtte tillsättas redan vid ingången av nästkommande budgetår, synes mig en sådan åtgärd välbetänkt med hänsyn till de många organisatoriska och andra spörsmål, till vilka den nya styrelsen redan från början torde hava att taga ställning. Därest icke riksdagen härutinnan uttalar någon erinran, kommer jag sålunda att för Kungl. Maj:t framlägga förslag om utseende av styrelseledamöter redan från och med den 1 juli 1932.

Enligt 1931 års proposition skulle avdelningsföreståndarna vid växtskyddsanstalten hänföras till lönegraden B 28, dock att den föreståndare, som tillika skulle fungera som anstaltens chef borde tillhöra lönegrad B 30. På anförda skäl har nu allmänna civilförvaltningens lönenämnd förordat sådan ändring i lönegradsplaceringen, att samtliga avdelningsföreståndare bliva placerade i 28:e lönegraden. Enligt nämndens mening borde den avdelningsföreståndare, som tillika utövade chefskapet vid anstalten, för detta bestyr tilldelas ett särskilt arvode, förslagsvis 1,000 kronor. Jag har intet att erinra mot en sådan jämkning i den vid 1931 års riksdag beslutade löneställningen. Genom det ifrågasatta särskilda tillägget skulle i allt fall den avdelningsföreståndare, som förordnas såsom chef för anstalten, komma att erhålla en sammanlagd löneinkomst, som ungefär motsvarar vad som utgår till befattningshavare i 30:e lönegraden. Jag förutsätter givetvis härvid, att detta särskilda arvode icke skall tillkomma den nuvarande innehavaren av den i 30:e lönegraden placerade avdelningsföreståndartjänsten å centralanstaltens entomologiska avdelning, vilken tjänsteman i 1931 års proposition förutsatts skola i samband med växtskyddsanstaltens inrättande överflyttas till tjänstgöring å denna anstalts entomologiska avdelning och tillika fullgöra uppdraget såsom anstaltens chef.

I detta sammanhang torde jag, i anledning av vad styrelsen för centralanstalten anfört rörande växtskyddsanstaltens tillgodoseende med arbetskrafter, allenast få framhålla, att innan någon närmare erfarenhet vunnits rörande den nya anstaltens blivande verksamhet, det enligt mitt förmenande icke bör ifrågakomma att öka personaltillgången utöver den i 1931 års proposition beräknade.

I 1931 års proposition förutsattes, att växtskyddsanstalten skulle tillsvidare upptagas å extra stat. Såsom styrelsen för centralanstalten framhållit, skulle emellertid en del av växtskyddsanstaltens blivande befattningshavare komma att redan från början utgöras av tjänstemän med ordinarie anställning. Särskilt beaktande förtjänar också det av lönenämnden påpekade förhållandet, att de arbetsuppgifter, som skola övertagas av den nya anstalten, ålegat en institution, som sedan länge varit uppförd å ordinarie stat. Jag anser mig därför kunna godtaga den av anstaltsstyrelsen föreslagna ändringen i den tidigare beslutade organisationsplanen. Jag vill erinra, att Kungl. Maj:t på min hemställan i årets

statsverksproposition föreslagit, att ett ordinarie anslag skulle beräknas för växtskyddsanstalten.

Vid bifall till vad jag nu förordat torde i enlighet med lönenämndens uttalande de avdelningsföreståndartjänster vid växtskyddsanstalten, som icke kunna besättas med ordinarie befattningshavare i samma eller högre lönegrad vid den nuvarande centralanstalten, böra i vanlig ordning anslås till ansökan lediga.

Slutligen vill jag giva min anslutning åt styrelsens för centralanstalten förslag, att den avdelning av växtskyddsanstalten, som skall handhava de mera praktiskt betonade växtskyddsuppgifterna, benämnes upplysnings- och kontrollavdelningen.

Förslag till löne- och omkostnadsstat.

Centralanstaltens styrelse.

Under förutsättning att växtskyddsanstalten redan från och med den 1 november 1932 uppföres å ordinarie stat, har *styrelsen för centralanstalten* i anslutning i övrigt till den lönestat för växtskyddsanstalten, som upptogs i 1931 års proposition, beräknat anstaltens löneutgifter på följande sätt:

1 avdelningsföreståndare (B 30)	kronor	11,460
2 avdelningsföreståndare (B 28)	»	21,000
3 förste assistenter (extra ordinarie B 21)	»	20,448
2 assistenter (arvode 4,200)	»	8,400
1 maskinist och vaktmästare (B 7)	»	3,300
1 kontorsbiträde (B 4)	»	2,676
	Summa kronor	67,284.

Beträffande övriga utgifter för växtskyddsanstalten återgiver anstaltsstyrelsen följande i 1931 års proposition intagna förslag till omkostnadsstat:

Allmänna utgifter:		
Tjänsteresor	9,000	
Tryck och allmänna expenser	5,000	
Biblioteket	3,000	
Underhåll av byggnader	3,000	
Värme, vatten, gas, elektricitet	4,000	
Städning, renhållning m. m.	2,000	
Oförutsedda utgifter	1,000	27,000
Särskilda utgifter för växtpatologiska avdelningen		7,000
Särskilda utgifter för entomologiska avdelningen		7,000
Särskilda utgifter för upplysnings- och kontrollavdelningen		5,000
	Summa kronor	46,000.

Vad särskilt angår omkostnadsstaten har styrelsen för egen del yttrat.

Innan ännu någon som helst erfarenhet vunnits angående växtskyddsanstaltens behov av expensmedel, torde det icke vara möjligt att mera exakt beräkna åtskilliga av de uti ifrågavarande förslag ingående posterna. Styrelsen ansåge emellertid, att den återgivna beräkningen borde kunna anses lämpad att läggas till grund för framställning till 1932 års riksdag om anslag för ändamålet.

Enär växtskyddsanstalten icke skall träda i verksamhet förr än den 1 november 1932, finner styrelsen beträffande såväl lönemedel som expenser anslag för budgetåret 1932/1932 icke behöva äskas med mer än två tredjedelar av de för helt år beräknade beloppen. I enlighet härmed har styrelsen föreslagit, att anslaget till växtskyddsanstalten för ifrågavarande budgetår beräknas till 75,523 kronor.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att styrelsen för centralanstalten tillika hemställt om anvisande av ett extra anslag av 5,000 kronor för komplettering av instrumentell utrustning och inventarier. Härom yttrar styrelsen följande.

Den växtpatologiska avdelningen hade otillfredsställande resurser i fråga om utrustning med instrument och andra inventarier och den nytillkommande upplysnings- och kontrollavdelningen stode i det närmaste utan inventarier. Med hänsyn till de rådande statsfinansiella förhållandena hade styrelsen låtit sig angeläget vara att söka begränsa kravet på erforderligt extra anslag för utrustning av växtskyddsanstalten till det minsta möjliga. Styrelsen hade emellertid funnit det vara oundgängligen nödvändigt, att till växtskyddsanstaltens förfogande ställdes särskilda medel för budgetåret 1932/1933 för anskaffande av dels en autoklav, tre termostater och en mikromanipulator för den växtpatologiska avdelningen och dels enklare kontorsutrustning m. m. för upplysnings- och kontrollavdelningen. Kostnaderna härför hade beräknats till för växtpatologiska avdelningen 3,000 kronor samt för upplysnings- och kontrollavdelningen 2,000 kronor, eller tillhopa 5,000 kronor.

Mot anstaltsstyrelsens förslag till avlöningsstat har jag ingen annan erinran att framställa, än att i anslutning till vad jag nyss anfört rörande avdelningsföreståndarnas löneförmåner i stället för beräknade löner till en avdelningsföreståndare i lönegrad B 30 och två avdelningsföreståndare i lönegrad B 28 bör räknas med löner till tre avdelningsföreståndare i lönegrad B 28 jämte ett särskilt arvode av 1,000 kronor för år till den avdelningsföreståndare, som förordnas att vara anstaltens chef. Därjämte synes ett mindre belopp, förslagsvis 500 kronor för år, böra beräknas för vikariatsersättningar. *Departementschefen.*

Mot styrelsens förslag till omkostnadsstat har jag ingen erinran att framföra.

I enlighet härmed skulle löne- och omkostnadsstaten sluta å ett belopp av, i avrundat tal, 75,800 kronor.

Med hänsyn till vad anstaltsstyrelsen anfört rörande behovet av medel för komplettering av växtskyddsanstaltens utrustning med instrument och inventarier anser jag mig böra förorda, att ett engångsbelopp av 5,000 kronor ställes till anstaltens förfogande. Ifrågavarande belopp torde böra upptagas såsom särskilt anslag å riksstaten för nästkommande budgetår och anvisas såsom extra anslag.

I anslutning till vad jag i det föregående yttrat torde staten för växtskyddsanstalten för nästkommande budgetår böra erhålla följande utseende.

Stat

(1/11 1932—30/6 1933)

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*	kronor	25,000
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	»	300
Avlöningar till icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*	»	13,600
Arvode till anstaltens chef, 1,000 kronor, samt arvoden till två extra assistenter à 4,200 kronor	»	6,270
Övriga utgifter	»	30,630
Summa *förslagsanslag*	kronor	75,800.

D) Lantbruksinstitutet vid Ultuna.

Ordinarie anslaget till lantbruksinstitutet vid Ultuna är jämlikt beslut av 1926 års riksdag (jfr IX H. T. p. 13) uppfört med 97,500 kronor. Härjämte har riksdagen under en följd av år till diverse behov vid institutet anvisat extra anslag, som för innevarande budgetår uppgår till 27,600 kronor.

Det av 1931 års riksdag (prop. nr 143; R. skr. nr 296) fattade beslutet om inrättande vid Ultuna av en lantbrukshögskola innebär, bland annat, att samtidigt med lantbrukshögskolans begynnande den 1 november 1932 lantbruksinstitutets verksamhet skall upphöra.

I enlighet härmed skola samtliga de vid institutet befintliga åtta ordinarie professurerna indragas sagda dag. Två av dessa äro för närvarande besatta med ordinarie innehavare. Två vid institutet anställda ordinarie vaktmästare äro avsedda att beredas sysselsättning vid lantbrukshögskolan. Jämväl dessa befattningar böra samtidigt indragas. Jag har i det föregående förordat, att de två ordinarie professorerna vid institutet den 1 november 1932 uppföras å övergångsstat vid lantbrukshögskolan, med skyldighet för dem att tjänstgöra vid lantbrukshögskolan.

Förslag till löne- och omkostnadsstat.

Institutets styrelse.

Med skrivelse den 26 november 1931 har *styrelsen för lantbruksinstitutet vid Ultuna* överlämnat förslag till stat för institutet för tiden den 1 juli—den 31 oktober 1932 eller för den del av budgetåret 1932/1933, varunder institutet kommer att fortsätta, ävensom en av ordföranden i styrelsen för institutet den 25 november 1931 avgiven promemoria angående institutets behov av medel för täckande av utgifter i samband med den slutliga avvecklingen av institutets angelägenheter under en eller annan månad efter den 31 oktober 1932.

Vid upprättande av ifrågavarande förslag har styrelsen utgått från att för de fyra månader av budgetåret, varunder institutet skall vara i verksamhet, i allmänhet skulle erfordras en tredjedel av de anslag, som hittills utgått för olika utgiftsposter. I vissa fall har dock styrelsen föreslagit reduktioner i de sålunda beräknade anslagsbeloppen, enär lantbruks-

högskolan skulle komma att bestrida en del utgifter. I andra fall åter har styrelsen med hänsyn till institutets avveckling, beräknat högre anslagsbelopp, än som eljest skulle belöpa på ifrågavarande verksamhetsperiod. Styrelsens förslag upptager följande anslagsbelopp under de olika posterna av institutets utgiftsstat. Till jämförelse torde jag samtidigt få parentetiskt för varje post angiva de anslagsbelopp, som äro anvisade under innevarande budgetår.

I. Avlöningar.

Rektorsarvode (2,000 kr.)	666: 66
8 professorer (45,200 kr.)	13,958: 35
1 vikarierande lärare, arvode	1,000: —
Extra lärare, arvoden (12,500 kr.)	1,600: —
Bibliotekarie (600 kr.)	200: —
2 vaktmästare (2,600 kr.)	866: 67
Summa kronor	18,291: 68.

II. Övriga utgifter.

Frielever, kost (3,520 kr.)		1,600: —
Betjäning (3,150 kr.)		1,050: —
Undervisningsmaterial m. m.:		
Institutioner och samlingar (8,000 kr.)	2,000: —	
Försök (3,000 kr.)	1,000: —	
Bibliotek (3,000 kr.)	1,000: —	
Exkursioner (2,000 kr.)	1,000: —	
Årsbok och tryckta meddelanden (1,500 kr.)	1,500: —	6,500: —
Underhåll m. m.:		
Inventarier (1,500 kr.)	500: —	
Byggnader (10,000 kr.)	1,000: —	
Bränsle och lyse (9,500 kr.)	3,200: —	
Städning och renhållning (4,600 kr.)	2,300: —	
Planteringar (1,500 kr.)	500: —	7,500: —
Kontorsutgifter och skrivhjälp (2,500 kr.)		2,000: —
Budskickning (1,050 kr.)		350: —
Stallet (3,000 kr.)		1,000: —
Diverse utgifter:		
Styrelsen (900 kr.)	500: —	
Läkare och medicin (400 kr.)	150: —	
Predikant (300 kr.)	—	
Vattenuppfodring (800 kr.)	300: —	
Brand- och hästförsäkringsavgifter (600 kr.)	—	
Diverse (1,380 kr.)	1,550: —	2,500: —
Summa kronor		22,500: —

Beträffande de särskilda anslagsposterna har styrelsen anfört följande.

Av anslaget till extra lärare komme endast en mindre del att erfordras, då blott tre av dessa kvarstode efter slutet av budgetåret 1931/1932, näm-

ligen en i nationalekonomi m. m. (årsarvode 1,200 kronor), en i skogshushållning (1,000 kronor) och en i trädgårdsskötsel (1,000 kronor). På grund av tjänstgöringens anordning med hälften av undervisningen förlagd till tiden juli—oktober måste emellertid för dessa räknas arvode för ett halvt år.

Då nyanskaffningar av undervisningsmateriel efter den 1 juli 1932 ej borde i nämnvärd omfattning ifrågakomma, kunde driftkostnaderna för institutioner och samlingar begränsas till 2,000 kronor.

Anslaget till exkursioner måste beräknas så pass stort, att eventuellt den större studieresan kunde förläggas till augusti månad.

Anslaget till årsbok m. m. måste beräknas oavkortat, då årsberättelse avgåves för kalenderår och kostnaden för densamma ej kunde beräknas bliva minskad genom institutets upphörande den 31 oktober 1932.

Då högskolans byggnadsarbeten vid budgetårets början finge antagas vara i full gång och institutet sålunda ej längre behövde sörja för samtliga byggnaders underhåll, syntes anslaget för detta ändamål kunna minskas till 1,000 kronor.

Beloppet för städning och renhållning syntes med hänsyn till pågående byggnadsarbeten icke kunna minskas under 2,300 kronor.

Till kontorsutgifter och skrivhjälp borde med hänsyn till det på grund av omorganisationen starkt ökade arbetet och det extra behovet av skrivbiträde beräknas ett belopp av 2,000 kronor.

Omkostnaderna för styrelsesammanträden torde bliva rätt dryga, då sannolikt ett flertal sådana måste komma att hållas.

Posten brand- och hästförsäkringsavgifter kunde utgå, då premierna för 1932 betalades i början av året.

Liksom hittills skett borde medgivande lämnas att använda på en post uppkomna besparingar till täckande av brist på en annan ej till avlöning avsedd post. Vid räkenskapernas avslutande eventuellt oförbrukade medel komme att redovisas till statsverket.

I den vid styrelsens skrivelse fogade promemorian har anförts följande.

Av flera skäl kunde ej institutets rektor avsluta sin tjänstgöring omedelbart efter den 31 oktober 1932. Dels måste han redigera redogörelsen för institutets sista verksamhetsår, dels måste han på grund av de honom åliggande kamrerargöromålen kvarstå tills bokslut hunnit upprättas för de månader in på budgetåret 1932/1933, under vilket institutets verksamhet komme att fortsätta. Härför måste arvode beräknas utgå, nämligen dels den del av arvodet såsom rektor och styrelsesekreterare, vilket annars skolat upptagas på institutets stat för motsvarande tid, dels en särskild ersättning utöver pensionen, vilken syntes kunna beräknas till 250 kronor för månad. Med utgångspunkt från att två månader skulle krävas för avvecklingsgöromålen, finge 900 kronor anslås härtill. Anslag till kontorsutgifter och skrivhjälp måste också beräknas för samma tid, och härtill syntes böra anslås minst 600 kronor, då skrivbiträde ej kunde påräknas för mindre arvode än 200—250 kronor för månad.

I anslutning till det anförda har styrelsen för institutet hemställt, att anslag för institutets verksamhet under budgetåret 1932/1933 måtte beviljas dels för avlöningar med 18,291 kronor 68 öre, dels för omkostnader med 22,500 kronor, dels ock för övergångskostnad med 1,500 kronor, med rätt

för styrelsen att vid besparing å poster på omkostnadsstaten använda besparingen till andra ändamål än avlöningar.

Sammanlagt skulle sålunda enligt styrelsens förslag för nästkommande budgetår erfordras ett anslagsbelopp av 42,291 kronor 68 öre.

I utlåtande den 14 december 1931 över institutsstyrelsens framställning har *statskontoret* yttrat sig sålunda. *Yttranden.*

Då det föreliggande statförslaget endast avsåge tiden 1 juli—31 oktober 1932, eller sålunda till dess lantbrukshögskolan skulle träda i verksamhet, ville det förefalla statskontoret, som om flera av de i förslaget angivna posterna vore väl högt tilltagna. Sålunda syntes enligt statskontorets mening det för institutioner och samlingar begärda beloppet 2,000 kronor kunna helt utgå eller åtminstone avsevärt nedsättas. Vidare förefölle utgiftsposterna till bibliotek, inventarier, byggnaders underhåll samt till bränsle och lyse vara upptagna till högre belopp än vad utgifterna för därmed avsedda ändamål torde behöva uppgå till under månaderna juli—oktober. Därjämte kunde framhållas, att posten »Diverse», utan att något skäl härför blivit anfört, upptagits till högre belopp, än vad fallet vore i den för innevarande budgetår fastställda staten.

Vad slutligen beträffade de i särskild promemoria angivna kostnaderna för vissa göromål, som måste utföras efter den 31 oktober 1932, ville statskontoret allenast i anledning av den däri upptagna anslagsposten till kontorsutgifter och skrivhjälp, 600 kronor, erinra, att för månaderna juli—oktober 1931 hade för dessa ändamål redan begärts icke mindre än 2,000 kronor »med hänsyn till det på grund av omorganisationen starkt ökade arbetet och det extra behovet av skrivbiträde». Inalles hade alltså för ifrågavarande ändamål begärts 2,600 kronor eller sålunda mer än vad som tidigare anvisats för helt budgetår.

En icke oväsentlig nedsättning av de i förevarande framställlning begärda anslagsposterna syntes därför vara möjlig att vidtaga. I avsaknad av utredning funne sig dock statskontoret icke kunna närmare ingå på storleken av de belopp, som kunde befinnas vara erforderliga.

Lantbruksstyrelsen har i utlåtandet den 15 december 1931 anfört bland annat följande.

En jämförelse mellan föreliggande statförslag och den för innevarande budgetår fastställda staten gåve vid handen, att vissa poster — arvode till predikant samt brand- och hästförsäkringsavgifter — nu uteslutits. Däremot syntes intet vara att invända.

Övriga poster hade, såvitt icke särskilda av institutsstyrelsen anförda skäl ansetts föreligga, upptagits med en tredjedel av i gällande stat uppförda belopp.

Posten institutioner och samlingar hade i statförslaget upptagits med 2,000 kronor. Då emellertid under juli—oktober månader utgifter för ifrågavarande ändamål knappast lämpligen torde böra ifrågakomma, syntes nämnda post helt kunna utgå.

Posten bränsle och lyse hade uppförts med 3,200 kronor. Då utgifterna för detta ändamål under ifrågavarande tid torde bliva relativt små, syntes posten i fråga kunna minskas till 1,600 kronor.

Då lantbruksstyrelsen i övrigt icke hade något att erinra mot föreliggande statförslag, skulle — under förutsättning att vad lantbruksstyrel-

sen anfört vunne beaktande och att posten »Diverse» i utjämningssyfte uppfördes med 1,358 kronor 32 öre — institutets utgiftsstat för ifrågavarande tid kunna beräknas till 37,000 kronor.

Frågan om medgivande för institutets styrelse att använda på en post uppkomna besparingar till täckande av brist på en annan, ej till avlöning avsedd post syntes senare i samband med fastställande av stat böra upptagas till prövning.

Enligt särskild promemoria hade institutsstyrelsen beräknat de med omorganisationen förenade övergångskostnaderna till 1,500 kronor. Mot denna beräkning syntes ingen erinran vara att göra, varför lantbruksstyrelsen finge tillstyrka bifall till denna framställlning.

Statskontoret, som beretts tillfälle att yttra sig i anledning av lantbruksstyrelsens ifrågavarande utlåtande, har förklarat, att detsamma icke givit statskontoret anledning till särskilt uttalande.

Departementschefen.

Lika med statskontoret och lantbruksstyrelsen anser jag, att beträffande en del av de under »Övriga utgifter» upptagna posterna vissa jämkningar nedåt böra kunna vidtagas; och får jag i sådant hänseende anföra följande.

Vad först anslaget till »institutioner och samlingar» angår, torde detta, enligt vad jag inhämtat, icke kunna, på sätt lantbruksstyrelsen föreslagit, helt utgå. Emellertid vill jag förorda, att detsamma nedsättes från det av institutsstyrelsen begärda beloppet, 2,000 kronor, till 1,500 kronor.

Posten biblioteket torde kunna minskas från 1,000 kronor till 750 kronor och posten underhåll av byggnader från 1,000 kronor till 500 kronor.

Det i förslaget upptagna anslaget till »bränsle och lyse», 3,200 kronor, har av lantbruksstyrelsen nedsatts till 1,600 kronor. Jag anser mig böra stanna vid en något mindre reducering än den nu angivna och föreslår, att detsamma upptages till 2,500 kronor.

För »städning och renhållning» har i förslaget begärts ett belopp av 2,300 kronor eller hälften av det för hela innevarande budgetår anvisade. Jag förordar den jämkningen, att beloppet bestämmes till 2,000 kronor.

Slutligen synes den under Diverse utgifter upptagna posten »diverse» kunna undergå viss nedsättning och får jag föreslå, att densamma, med hänsynstagande tillika till önskvärdheten av en utjämning i utgiftsstatens slutsumma, minskas från begärda 1,550 kronor till 1,008 kronor 32 öre.

Beträffande det av styrelsen begärda beloppet, 1,500 kronor, för bestridande av vissa kostnader i samband med institutets avveckling har jag ingen erinran att framställa. Ifrågavarande belopp synes lämpligen kunna uppföras i utgiftsstaten såsom en särskild post under Diverse utgifter.

Med de av mig nu förordade jämkningarna i de olika, i omkostnadsstaten ingående posterna skulle dess slutsumma, 22,500 kronor, minskas med 2,791 kronor 68 öre. Å andra sidan skulle tillkomma en ny post, övergångskostnader, 1,500 kronor. Omkostnadsstatens slutsumma skulle härigenom uppgå till 21,208 kronor 32 öre.

Frågan om medgivande för institutets styrelse att använda på en post uppkomna besparingar till täckande av brist på en annan, ej till avlöning avsedd post torde böra av Kungl. Maj:t upptagas till prövning i samband med statens fastställande.

Hela det för institutet för nästkommande budgetår erforderliga anslaget skulle sålunda enligt mitt förslag stanna vid (18,291 kronor 68 öre + 21,208 kronor 32 öre) = 39,500 kronor.

E) Övergångsanordningar.

Departementschefen.

Enligt den i 1931 års proposition angivna allmänna planen för övergång till den nya organisationen av den högre lantbruksundervisningen skall högre kurs vid lantbruksskolan i Alnarp börja den 1 november 1933. Samma dag skall ock enligt nämnda plan den högre mejeriundervisningen taga sin början. Från och med den 1 november 1933 måste därför vissa ordinarie lärarbefattningar vid Alnarpsinstitutet vara tillsatta. Då dessa befattningar torde böra ledigförklaras redan under budgetåret 1932/1933, lärer Kungl. Maj:t böra, i likhet med vad som i motsvarande hänseende skedde i propositionen nr 143 till 1931 års riksdag, utverka riksdagens bemyndigande att under budgetåret 1932/1933 vidtaga erforderliga åtgärder för ifrågavarande befattningars tillsättande.

På Kungl. Maj:t torde vidare böra ankomma att vidtaga de åtgärder, som eventuellt kunna visa sig erforderliga för övergången den 1 november 1932 från nuvarande förhållanden till den beslutade lantbrukshögskoleorganisationen och till organisationen av statens växtskyddsanstalt, däri inbegripet beviljande av s. k. övergångslön åt viss vaktmästarepersonal vid lantbrukshögskolan. Jämväl härutinnan torde Kungl. Maj:t böra utverka riksdagens bemyndigande.

Inrättande från och med den 1 november 1932 av lantbrukshögskolan och statens växtskyddsanstalt och uppförande i samband därmed på ordinarie stat av vissa nya befattningar föranleder även vissa ändringar i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstinnehavares rätt till pension. Frågan härom torde senare komma att anmälas av chefen för finansdepartementet.

F) Vissa löneregleringsfrågor vid Alnarps lantbruks- och mejeriinstitut.

Institutets styrelse.

I sammanhang med framläggande av de förslag till anslagsäskanden för nästkommande budgetår, för vilka jag i det föregående redogjort, torde jag jämväl få anmäla en från *styrelsen för Alnarps lantbruks- och mejeriinstitut* ingiven, den 3 december 1931 dagtecknad skrivelse, däri styrelsen upptagit till behandling vissa lönespörsmål vid sagda institut. Skrivelsen i fråga är av följande lydelse:

»Riksdagen har i skrivelse nr 296, 1931, bemyndigat Eders Kungl. Maj:t att vidtaga under tiden 1 juli 1931—30 juni 1932 erforderliga åtgärder för tillsättande av befattningar vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut. Med anledning härav får styrelsen för institutet i underdånighet anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes besluta, att professuren i mejeriteknik och mejerihushållning skall tillsättas från och med den 1 juli 1932 eller så snart sig därefter göra låter och sålunda omedelbart ledigförklaras. Styrelsen anser nämligen nödvändigt, att denna professur förses med ordinarie innehavare så tidigt, att innehavaren kan deltaga i det förberedande organisationsarbetet, innan mejeriinstitutet hösten 1933 träder i verksamhet. Billighet synes kräva, att den blivande professorn omedelbart kommer i åtnjutande av de för honom bestämda löneförmånerna, något som emellertid torde erfordra riksdagens samtycke.

Likaledes synas starka billighetsskäl tala för att även professuren i mejerikemi och mejeribakteriologi löneregleras från och med den 1 juli 1932.

Den sålunda föreslagna ändringen i de två professurernas lönevillkor skulle såsom bilagda, av kamreraren vid institutet uppgjorda beräkning[1] utvisar, förorsaka statsverket en årlig merutgift av cirka 2,224 kronor.»

I anslutning härtill har styrelsen föreslagit, att Kungl. Maj:t måtte utverka riksdagens samtycke till de två professurernas löneregleringen.

Yttrande. Över denna framställning har yttrande infordrats från *lantbruksstyrelsen*, som i utlåtande den 23 december 1931 anfört följande.

Professuren i mejeriteknik och mejerihushållning vid ifrågavarande institut hade i avvaktan på den högre mejeriundervisningens omorganisation under flera år upprätthållits på vakans.

Då, såvitt lantbruksstyrelsen hade sig bekant, den nuvarande tillförordnade innehavaren av befattningen fortfarande torde kunna anlitas för tjänstens upprätthållande, syntes tillräckliga skäl för professurens omorganisation redan från och med den 1 juli 1932 icke föreligga.

Enligt lantbruksstyrelsens mening borde tjänsten ledigförklaras i så god tid, att ordinarie befattningshavare kunde nämnas några månader före den högre mejeriundervisningens början hösten 1933.

Av liknande skäl syntes med ikraftträdandet av beslutad löneregleringen för professuren i mejerikemi och mejeribakteriologi tillsvidare böra anstå.

Departementschefen. I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag, att med löneregleringen för de i styrelsens för Alnarps lantbruks- och mejeriinstitut omförmälda professurerna bör anstå, till dess de beslutade organisationsförändringarna vid institutet i fråga skola träda i kraft. I fråga om tillsättande av ifrågavarande professorsbefattningar får jag erinra om mitt nyss gjorda uttalande rörande utverkande hos 1932 års riksdag om bemyndigande för Kungl. Maj:t att under budgetåret 1932/1933 vidtaga erforderliga åtgärder för tillsättande av vissa befattningar vid sagda institut.

---

[1] Här ej intagen.

Departementschefens hemställan.

På grund av vad jag i det föregående anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1:o) *dels*, räknat från och med den 1 juli 1932, bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid lantbrukshögskolan på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
12 professorer	B 30
1 laborator	B 26
3 vaktmästare	B 7
1 snickare	B 5;

Anm. Ifrågavarande befattningar tillsättas vid den tidpunkt, då sådant jämlikt den i propositionen nr 143 till 1931 års riksdag framlagda planen för övergången till den nya organisationen för den högre lantbruksundervisningens ordnande ävensom de av mig i det föregående förordade övergångsanordningarna bliver erforderligt.

dels godkänna av mig förordade förslag till ordinarie avlöningsstat och till övergångsstat för lantbrukshögskolan, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

dels ock under nionde huvudtiteln, avdelningen Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m., för budgetåret 1932/1933 uppföra

under titeln lantbrukshögskolan ett *ordinarie förslagsanslag* av ..... kronor 220,500;

2:o) *dels*, räknat från och med den 1 juli 1932, bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
5 avdelningsföreståndare	B 30
1 överassistent	B 26
2 laboratorer	B 26
4 vaktmästare	B 7;

Anm. Befattningen såsom laborator vid entomologiska avdelningen indrages med utgången av oktober månad 1932.

dels besluta, att å övergångsstat för centralanstalten skola från och med den 1 juli 1932 uppföras följande befattningar, nämligen

Befattning	Lönegrad
1 avdelningsföreståndare	B 30
1 överassistent	B 26
1 laborator	B 26
1 vaktmästare	B 7;

Anm. Avdelningsföreståndaren skall från och med den 1 november 1932 tjänstgöra såsom avdelningsföreståndare för växtskyddsanstaltens entomologiska avdelning och såsom denna anstalts chef. Laboratorn och vaktmästaren skola, där så erfordras, från och med nämnda dag tjänstgöra vid växtskyddsanstalten. Överassistenten skall från och med den 1 november 1932 tjänstgöra vid centralanstaltens avdelning för mejeriförsök.

dels godkänna av mig i det föregående förordat förslag till ordinarie avlöningsstat och till övergångsstat för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, att tillämpas från och med den 1 juli 1932;

dels ock minska det under nionde huvudtiteln, avdelningen Lantbruksakademien och försöksväsendet på jordbruksområdet m. m., upptagna *ordinarie förslagsanslaget* till centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, nu ..... kronor 389,350,
med ..... » 52,350
till ..... » 337,000;

3:o) *dels*, räknat från och med den 1 november 1932, bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid statens växtskyddsanstalt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
3 avdelningsföreståndare	B 28
1 maskinist och vaktmästare	B 7
1 kontorsbiträde	B 4;

Anm. Befattningen såsom avdelningsföreståndare å entomologiska avdelningen må icke besättas så länge å övergångsstat vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet finnes uppförd en befattning såsom avdelningsföreståndare, med placering i lönegrad B 30.

dels godkänna det av mig i det föregående förordade förslaget till stat för statens växtskyddsanstalt, att tillämpas från och med den 1 november 1932;

dels under nionde huvudtiteln, avdelningen Lantbruksakademien och försöksväsendet på jordbruksområdet m. m., för budgetåret 1932/1933 uppföra

under titeln statens växtskyddsanstalt ett *ordinarie förslagsanslag* av ..... kronor 75,800;

dels ock under samma avdelning för budgetåret 1932/1933 uppföra

under titeln instrument och inventarier för statens växtskyddsanstalt ett *extra reservationsanslag* av ..... kronor 5,000;

4:o) minska det under nionde huvudtiteln, avdelningen Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m., uppförda *ordinarie anslaget* till lantbruksinstitutet vid Ultuna, nu .... kronor 97,500,
med ..... » 58,000
till ..... » 39,500;

5:o) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga under tiden 1 juli 1932—30 juni 1933 erforderliga åtgärder för första tillsättande av vissa befattningar vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut; samt

6:o) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de åtgärder, som kunna visa sig erforderliga för övergången den 1 november 1932 från nuvarande förhållanden till den beslutade organisationen av lantbrukshögskolan och statens växtskyddsanstalt, däri inbegripet beviljande av s. k. övergångslön åt viss vaktmästarpersonal vid lantbrukshögskolan.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Allan Tigerschiöld.